

naša luč

1981

1

leto 30

REPUBLIKA
SLOVENIJA

slovenska pratika

NOVO LETO

Dan novega leta je pri nas skoraj prav tako upoštevan kakor božič. Po novem je novo leto praznik Marijinega materinstva in praznik miru.

Med najzanimivejšimi obrednimi šegami, ki so se za novo leto ohranile prav v današnje dni, je darovanje vode in krašenje studencev in vodnjakov. V vodo so metali novce, rdeča jabolka, orehe, bršljan, božični kruh ali repo zato, da bi ti darovi ohranili vodo vse leto čisto in obilno, da bi bilo v njej dosti rib in bi ne poplavljala. Vera v čarodejno moč novoletne vode je razširjena po večjem delu Slovenije.

Čarodejne moči so ob novem letu posebno žive. Domači pregovor pove: »Kakor na novo leto, tako vse leto.«

NOVOLETNI VOŠČILCI

Eden najiminitnejših »prehodnih« časov v človekovem življenju je prehod iz starega v novo leto. Ljudje si že od nekdaj želijo za to priložnost sreče in zdravja. Kakih stopetdeset let je navada, da si ljudje tudi pisмено voščijo.

Po raznih slovenskih pokrajinah hodijo razni voščilci po hišah voščiti novo leto: otroci, fantje, možje, godci. Koledniki voščijo za novo leto s svojimi pesmimi, kolednicami. V pesmih voščijo srečo. Potem dobe kaj v dar. Saj se kolednice zmerom končajo s prošnjo za darove:

*En talar orehov,
en talar klobas,
en litrček vina
pa gremo od vas.*

SVETI TRIJE KRALJI

Pravzaprav je 6. januar praznik Gospodovega razglašanja. Spominjamo se treh dogodkov, ki so »razglasili« Kristusovo božanstvo: po-

klonitve modrih z Vzhoda, Jezusovega krsta v Jordanu in ženitnine v Kani.

Modri z Vzhoda so za Cerkev slejkoprej le »modri«, učenjaki, niso pa ne svetniki in ne kralji, tudi njihovo število ni znano. Po začetnih zmedah so obveljala zanje imena: Kasper, Melhior, Baltazar.

Večer pred tem praznikom je »tretji sveti večer«. V cerkvi blagoslavlja vodo. Še danes pripravijo v Sloveniji ta večer mizo kakor pred božičem. Tudi blagoslavlja sobe in jih kadijo. Na vrata zapišejo s kredo: 19 + G + M + B + 81. Napis ostane do prihodnjega leta. Ko se obhod vrne v hišo, postavi mati na mizo poprtnjak, oče ga pa pokadi.

Staremu imenu noči pred sv. tremi kralji, »svetla noč«, ustreza šega, da mora to noč goreti luč v hiši.

Po vsem Slovenskem je znano, da pridejo človeku trije kralji povedat, kdaj bo umrl, če se je njim na čast od sedmega leta naprej postil.

TRIKRALJEVSKI KOLEDNIKI

Pri trikraljevskem koledovanju se nam kažeta dve obliki: pri prvi trije

kralji igrajo, pri drugi pa le pripovedujejo o dogodkih v Betlehemu. Medtem ko je to koledovanje pri nas v Sloveniji samo še spomin, je na slovenskem Koroškem doživelo na pobudo Cerkve v zadnjih letih pravi preporod. Z njim pobirajo denar za misijone.

Še pred nekaj leti so okoli Rake in Leskovca trije kralji peli:

*Mi smo sveti trije kralji,
Gašpar, Miha, Boltežar.*

*Gašper jezdi narnaprej,
ker za pot on narbolj vej.*

*Miha jezdi pa za njim,
da se pogovarja z njim.*

*Boltežar je narnazad,
ves je v portah, ves je zlat.*

*Vstani, vstani, mežnar mlad,
in prinesi ključek zlat.*

*Če nam boste kaj darvál,
vam Bog povrn n svet trjé kralj.*

*Če nam ne boste nč darvál,
vam bomo Micko odpelál.*

PREJA

Ko so bili sv. trije kralji mimo, se je njega dni začela preja. Imela je pravi praznični značaj. Vsa vas se je je veselila. Prejšnjim rodovom je nadomeščala vrsto zabav, ki jih je prinesel novi čas.

Preja je imela tudi dobršen delež pri ohranjanju izročila: pesmi in uganke, pravljice in bajke, pripovedke in smešnice so prehajale tako iz roda v rod.

Predice so predle, možki so zabavljali nad hudimi časi, ded je pripovedoval o vojskah in puntih, posebno pa o copnicah in strahovih. Vsi skupaj so tudi peli naše lepe ljudske pesmi in plesali. Ob enajstih zvečer sta gospodar in gospodinja poskrbela, da si je vsa družba privezala dušo.

Na pustni ponedeljek so s posebno zabavo »prejo razdrli«: nehali so presti tisto leto.

*Slika na naslovni strani:
Cerkve v DAVČI, vasi med Blegošem in Poreznom v Selški dolini*

mesečnik
za slovence
na tujem

januar 1981

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je pogo-
jena zaradi neenakih
poštnin v posameznih
državah in različnih de-
viznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava »Naše
luči«.

Uredništvo in uprava:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

5. decembra je obiskala skupina tujih časnika v Ljubljani nadškofa Šuštarja in se z njim pogovarjala o položaju Cerkve v sedanji Jugoslaviji. Skrajšano poročilo o tem pogovoru posnemamo po časopisu Die Welt (Hamburg, 8. dec. 80).

o

»Cerkvi ne gre za oblast, marveč za služenje in obrambo človekovih pravic, je odgovoril nadškof na očitek nekaterih jugoslovanskih partijskih funkcionarjev, češ da naj bi se v Sloveniji porajal »novi klerikalizem«. To je »bajka«, je rekel.

»Pri nas je položaj katoliške Cerkve veliko boljši kot v preteklosti in boljši kot v drugih državah,« je menil nadškof in imel pred očmi nekatere jugoslovanske sosede. Cerkev je pri imenovanju duhovnikov in škofov ter pri svojih stikih z Vatikanom svobodna. Verski listi in knjige lahko izhajajo v neomejeni nakladi. S komunističnimi oblastmi vodi Cerkev odprt pogovor.

Zatem je povsem nedvoumno povedal, da so pomembna vprašanja še nerešena. Tu je težava s šolo, kjer so otroci izpostavljeni borbeni ateistični propagandi. Ustavno zagotovljena enakopravnost kristjanov v družbi, pri študiju in v poklicu ni še nikakor uresničena. Zveza komunistov, stranka na oblasti, sama sebe naziva za »avantgardo« in »vodilno silo«, izpoveduje pa brezbožni svetovni nazor. Že iz tega sledi, da kristjani v tej družbi niso enakopravni.

»Kako naj v tej deželi vzgajamo družine?« je vpraševal nadškof in zahteval, da naj ne bo na ljudi, ki hodijo v cerkev, nikakršnega pritiska. Tudi po šolah in množičnih občilih mora biti o Cerkvi in veri »nepriestransko obveščanje« — ne pa, kot doslej, krivo obveščanje. Cerkev terja, da se v ustavi zagotovljena svoboda vere popolnoma uresniči.

Samozavestno je nadškof povedal, da hoče biti Cerkev nasproti komunistični državi enakopraven partner. V političnem vodstvu slovenske republike so sicer ljudje, ki so katoliško krščeni, ni pa niti enega, ki bi katoliško vero tudi praktical, je menil nadškof. S tem je jasno povedal, da je v Jugoslaviji vernemu kristjanu pot do političnih mest zaprta.

Komunistične oblasti so bile postavile prav pred vhom v ljubljansko stolnico spomenik, na katerem stoji, da je ljubljanski škof Rožman poklical med vojno italijansko fašistično policijo, da bi s silo razgnala žene političnih zapornikov, ki so demonstrirale pred škofijo. Rožmanov nekdanji tajnik, pomožni škof Lenič, je rekel: »Škof Rožman je bil slovenski domoljub.« V težkem času italijanske in nemške okupacije Slovenije je imel le en cilj: pomagati ljudem in reševati ljudi, tudi zaprte komuniste. Seveda pa je bil kot katoličan proti komunizmu. Škof Lenič je menil, da je popolnoma napačno, če komunisti škofa Rožmana označujejo za izdajalca slovenskega naroda. Tudi napis na spomeniku ni pravilen: škof ni poklical policije, marveč je sprejel odposlanstvo žena na prijateljski pogovor.

»ZDRAVI NAS BOLJ BORNO ZA-STOPAJO« — To je ugotovil Ivan Peršak, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije. Na občnem zboru v Ljubljani so razpravljali o težavah ljudi, ki jih je usoda priklenila na invalidski voziček. Invalidi, ki se želijo zaposliti, morajo najprej rešiti vprašanje, kako se bodo vozili do delovnega mesta in ali je stavba, kjer bodo delali, z vozičkom sploh dostopna. Slabe izkušnje imajo tudi s Skupnostjo za zaposlovanje, ki ima zanje premalo časa in na žalost tudi premalo razumevanja. Tudi jih je zelo prizadela podražitev avtomobilov s posebnimi napravami za transport invalidov na vozičkih. Seveda pa si skušajo predvsem sami pomagati. Že sedem let zbirajo z raznimi loterijami in dobrodelnimi koncerti denarna sredstva za gradnjo počitniškega doma na morju. Na koncu zbora pa so s posebnimi priznanji počastili tiste občane, ki jim vedno stojijo ob strani.

PAPIRNICE PRISPEVAJO ZA OBNOVO GOZDOV — Slovenska papirna in papirno-predelovalna industrija morata del svojih potreb kriti

Oba posnetka — na tej in na naslednji strani — iz SREDNJE VASI v Bohinju

iz uvoza listavcev iz drugih republik, iglavce pa morajo celo uvažati iz tujine. Da bi se rešili teh odvisnosti, so slovenske papirnice sklenile, da bodo v naslednjih petih letih prispevale iz svojih sredstev k obnovi gozdov. Kako važen je ta sklep, pove dejstvo, da porabijo papirnice na Slovenskem 470 tisoč kubičnih metrov iglavcev, slovensko gozdno gospodarstvo pa jim lahko preskrbi le 130 tisoč kubičnih metrov tega lesa. Podobno je tudi z listavci.

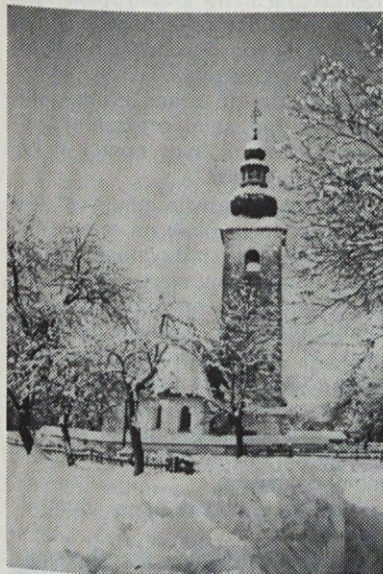
CELO JABOLKA OD DRUGOD — Čeprav je pri nas — po statističnih podatkih — kar 36.000 hektarov sadovnjakov, pa vendar slovensko zasebno sadjarstvo ne pridela dovolj namiznega sadja za domači trg. Tudi 3000 hektarov družbenih sadovnjakov ne more izpolniti te vrzeli v preskrbi tržišča. Kje so vzroki? Privatniki pravijo, da imajo težave pri prodaji in da so nezadovoljivi s cenami. Strokovnjaki pa prvemu zagovoru ne verjamejo in pravijo, da so v istem času prodali po trgovinah in trgih veliko sadja iz južnih republik. Menijo, da je izhod iz zagate le v boljšem vzdrževanju starih sadovnjakov in pa v prilagajanju tržnim zakonitostim. Odgovor, zakaj kmečko sadjarstvo ne uspeva, pa nam pove dejstvo, da je bila večina sadnih dreves posajenih še pred zadnjo vojno.

»SAJENJE« ŠKOLJK V PORTOROŠKEM ZALIVU — Povpraševanje po užitnih školjkah, ki jim domačini pravijo klapavice ali pidoči, je doma in na tujem vse večje. Zato so se v portoroški Drogji odločili, da začno gojiti v ribjem rezervatu pri sečoveljskih solinah te temno plave, le nekaj centimetrov dolge školjke. Za prvo »sajenje« so kupili približno 10 ton drobnih školjkic v Italiji in jih v podolgovatih mrežastih vrečah položili v morje. Školjke bodo morali štirikrat na leto presaditi v večje mreže. Drugo leto naj bi zraslo približno 50 ton klapavic, ki jih bodo potem večidel izvozili v Italijo. Računajo, da bodo z gojenjem in prodajo školjk napravili letno 3 milijone dinarjev dobička.

SLOVENSKI ŠTUDENTJE SE ZANIMAJO ZA VERSKA VPRAŠANJA — Teološka fakulteta v Ljubljani pripravi vsako leto verske večere za študente in izobražence. Tudi letos so ta srečanja pokazala, kako potrebna so in kakšno vrednost imajo za sodobnega slovenskega izobraženca. Govorili so o filozofskih in svetopisemskih temah. Najbolj je pritegnilo predavanje profesorja Kraševca z naslovom: »Kaj je s hudobnim duhom«. Tudi razmišljanje pisatelja Rebule »Knez tega sveta« je navdušilo mlado občinstvo. Podobno je bilo tudi pri drugih predavateljih. Ob tolikem zanimanju za verska vprašanja je gotovo, da Cerkev na Slovenskem tudi v 21. stoletju ne bo izginila iz slovenskega prostora ne iz življenja slovenskega človeka, kot je poudaril v svojem izjavljanju ljubljanski nadškof dr. Šuštar.

ANHOVO — Nova cementarna »Salonit« upa, da bo z oblikovanjem cen, prilagojenih trgu, le prilezla iz izgub, ki bodo letos znašale 150 milijonov dinarjev. Cementarna bo letos uresničila le 91 odstotkov načrtovane proizvodnje cementa, kar pomeni, da bo letos 83 tisoč ton manj cementa na trgu.

BELTINCI — Tovarna pletenin »Bel-tinka«, ki izdeluje predvsem otroška oblačila, je na modni reviji v osnovni šoli prikazala svoj proizvodni program. Ob tej priložnosti so 29 jubilatov podelili nagrade za njihovo zvestobo podjetju.

BLAD — Hotela »Golf« in Grand hotel »Toplice« sta se uvrstila v sam vrh evropskih hotelov. Mednarodna hotelska zveza jima je podelila pokal »Copa d'oro« in priznanje »Oscar« za izredno kakovost gostinskih storitev. Za to priznanje se je potegovalo kar šestdeset evropskih hotelov.

BOHINJSKA BISTRICA — Malčkom iz bohinskega konca, ki hodijo v vrtec, ne bo več treba gostovati v prostorih nove osnovne šole. Za 12 milijonov dinarjev so preuredili nekdanjo osnovno šolo v vrtec.

BOVEC — Cene za prevoze z žičnicami na kaninska smučišča so se zvišale za približno 22 odstotkov. V primerjavi z drugimi smučarskimi središči pa te podražitve le niso bile tako visoke. Na Kaninu, kjer traja smučarska sezona vse leto, bodo morali smučarji plačati za letno vozovnico 3600 dinarjev.

CELJE — Trgovino »Trim«, ki je prva specializirana trgovina za šport v tem mestu, so odprli sredi decembra. V njej prodajajo opremo za vse vrste športov in rekreacijo. Z njo so predvsem zadovoljni smučarji, ker najdejo v njej bogato izbiro rekvizitov za zimsko veselje na snegu.

DOBROVNIK — 23. november je bil velik praznik za tukajšnje farane, ki živijo na jezikovno mešanem ozemlju. Na slovesnost posvetitve novega oltarja v župnijski cerkvi je prišel tudi škof Grmič iz Maribora. Na slovesno posvečenje se je župnija pripravljala s tridnevno, ki sta jo vodila madžarska duhovnika iz Avstrije in sosednji župnik Franc Halas.

DOBRNA — Oddelek za športno medicino v Mariboru je v tem zdraviliškem kraju priredil tečaj za športne in zdraviliške maserje. Tečaja se je udeležilo kar petdeset maserjev iz raznih slovenskih zdravilišč in športnih društev. Priznani strokovnjak za športno medicino dr. Alojzij Šef pa je bil vodja tega delovnega srečanja.

DRAVOGRAD — Nekdanja gestapovska mučilnica, ki je bila v letih 1942—1945 ena najhujših v Sloveniji, bo na predlog spomeniškega varstva iz Maribora prenovljena. Obnovili bodo celico smrti in ostale celice, jetniški hodnik, kurilnico in prostore nekdanje umivalnice.

HUDAJUŽNA V BAŠKI GRAPI — God sv. Barbare, zavetnice rudarjev, je župnijsko občestvo obhajalo letos v prenovljeni cerkvi, sezidani na skali nad reko Bačo. Cerkvica je bila ob potresu pred leti močno poškodovana, sedaj pa so jo z velikim trudom dokončno obnovili. V župnijski kroniki piše, da je bila cerkvica, ki leži med dvema predoroma na progi Jesenice—Gorica, zgrajena v zahvalo, ker se ob gradnji železnice ni zgodila nobena večja nesreča.

(dalje na strani 9)

Čeprav so **STABILIZACIJSKA PRIZADEVANJA** že dala nekaj sadov, saj smo omejili rast osebnih dohodkov, zmanjšali zaposlovanje, krepko povečali izvoz in delno omejili uvoz, pa bodo letos in tudi v novem srednjeročnem planu še potrebna odrekanja. Vseh težav in dolgov, ki smo jih z nespametnim gospodarjenjem in obnašanjem naprtli v preteklih letih, namreč ne moremo odpraviti čez noč (Janez Zemljarič).

DELO, Ljubljana, 31. okt. 80/2.

V Družini je Grmičev prijatelj in tesni sodelavec dr. Jože Rajhman napisal članek z naslovom **ŠKOF VEKOSLAV GRMIČ SE POSLAVLJA**. Ko govori Rajhman o Grmičevem delu pri Mohorjevi družbi, pravi, da je pod njegovim vodstvom družba razširila program, ga spopolnila s sodobnimi bogoslovnimi deli. Vse to bo res, toda res je tudi, da je zašla v poveljevanje oblasti, kar je posebno vidno v uvodnem članku letošnjega koledarja. Mislimo, da takšno poveljevanje ni v čast ne Mohorjevi družbi ne škofu Grmiču, avtorju članka, in ne Titu, ki je končno bil človek, kot smo mi. Tudi on je kaj zagrešil v življenju.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 27. Nov. 80/2.

OPOZICIJA je nastala v večstrankarskem sistemu in v bistvu pomeni stranko, ki ni vključena v vlado. V naših razmerah takšna predstavniška in politična opozicija ni mogoča.

DELO, Ljubljana, 28. nov. 80/28.

cerkev v 21. stoletju

kakšna bo prihodnost naše slovenske cerkve?

Konec novembra so se zbrali študentje in izobraženci na osmih večerih v veliki dvorani bogoslovne fakultete v Ljubljani k razmišljanjem o misli: KRISTJANI ZA PRIHODNOST. Veliko gotovosti in upanja za prihodnost Cerkve na Slovenskem je nudilo predavanje ljubljanskega nadškofa Šuštarja, katerega glavne misli tu objavljamo.

V PRETEKLOSTI — LUČ IN SENCA

Slovenska Cerkev gleda naprej in hoče danes in jutri v svobodi in enakopravnosti izpolniti zgodovinsko nalogo in poslanstvo, ki ga ima od Boga. Glede presojanja zgodovi-

ne Cerkev upravičeno pričakuje, da bo ocenjevanje zgodovine nepristransko, pravično in celostno, in je trdno prepričana, da bo do tega prej ali slej tudi prišlo.

Cerkev nima nobenega strahu pred nepristransko zgodovinsko resnico, če je to le res cela in vsa resnica in samo resnica. Slovenski kristjani mirno gledamo v oči preteklosti in vsem dogodkom v zavesti, da je bilo marsikaj v cerkveni zgodovini slovenskega naroda, kar je bilo napačno in slabo, kar je škodovalo Cerkvi in narodu, za kar bi želeli, da bi se nikdar ne bilo tako zgodilo, in kar iskreno obžalujemo.

A na drugi strani vemo in javno izpovedujemo, da je bilo v cerkveni zgodovini slovenskega naroda še veliko več dobrega in lepega, pravičnega in koristnega, zdravega in bogatega, za kar smo hvaležni Bogu in našim prednikom in na kar smo ponosni. Povsod, kjer so ljudje, se dogajajo dobre in slabe stvari, je luč in senca, resnica in zmeta, pravica in krivica, ljubezen in sovraštvo.

Cerkev na Slovenskem se je iz veselih in žalostnih izkušenj preteklosti, iz nauka drugega vatikanskega cerkvenega zbora, iz nenehnega iskanja in prizadevanja toliko naučila, da se ne bo vračala v napake preteklosti, ampak z zaupanjem in vedrim pogledom hodi na poti v prihodnost.

GOTOVOST VERUJOČIH

Tudi slovenska Cerkev se za prihodnost ne more kratko malo sklicevati na Kristusove besede in na božjo obljubo: »Peklenska vrata je ne bodo premagala,« in »Jaz sem z vami vse dni do konca sveta,« ampak mora tudi sama prevzeti skrb in odgovornost za svoj obstoj v 21. stoletju in naprej.

Ko Cerkev doživlja minljivost človeških prvin in oblik na tem svetu, se odpira novi prihodnosti. Ko jo ljudje obsojajo na smrt, veruje v novo življenje. Ko na sebi nosi znamenja umiranja, doživlja neumrljivost, ki presega meje zgodovine. Kdor v Cerkvi in s Cerkvijo veruje v radikalno in absolutno prihodnost, temu nobeno preganjanje, nobeno nasilje in nobena zemeljska moč ne more do živega.

Kjer se v Cerkev vrine triumfal-

kvas zemlje

● Višek PAPEŽEVEGA OBISKA V ZR NEMČIJI je bil za nas Slovence v Mainzu, ko je papež spregovoril slovensko. Rekel je: »Prisrčen pozdrav tudi vam, dragi Slovenci, ki tu živite in delate! Priporočam vam: ostanite zvesti domovini in njenim izročilom duhovnega in kulturnega bogastva! Z vsem svojim življenjem iz-

pričujete svojo vernost in poštenje! Bodite hkrati odprti do vrednot, ki vam jih, čeprav prek izkušenj, nudi tujina! Tudi z njimi bogatite duha! Moj blagoslov velja vam, predragi, vašim družinam doma in v tujini in vašim dušnim pastirjem. Bog z vami vsemi!« Sicer je pa govoril papež na raznih krajih o različnih vprašanjih: v Kölnu o družini (»Država in družba si kopljeta jamo, če ne pomagata družini.«) in znanosti (»Cerkev se ne boji, da bi katera koli resna znanost prišla v nasprotje z verskimi resnicami.«), v Mainzu o spoštovanju človeka (»Zadnja vojna, ta strašna zgodovinska šola, naj

vlije v duše vseh ljudi spoštovanje pravic vsakega posameznika in posameznih narodov.«), v Fuldi o nalogah članov katoliških organizacij (»Prenovite svoje versko življenje in uprite se duhu potrošništva!«), v Altöttingu o pričevanju redovnikov in redovnic za Kristusa (»Vi ne ljubite manj, vi ljubite bolj, ko znate na posebno globok način pomagati, zdraviti, vzgajati, voditi in tolažiti.«), v Münchnu o dolžnosti mladih (»Človek ne more živeti, ne da bi spoznal polni smisel svojega bivanja, Boga. Moč zla je na delu: kaže se v ateizmu in v poskusu, da bi postavili na mesto Boga človeka. To žene

zem, uveljavljanje moči in zemeljskega sijaja družbenih posebnih pravic in oblastnosti ali kjer se Cerkev ponaša s svojo organizacijo, strukturami, zunanjimi prireditvami, bogastvom in močjo, tam je velika nevarnost, da pozabi na hojo za Kristusom po poti križa in na temeljni zakon svojega življenja in delovanja.

Skupno iskanje in prizadevanje, kako bi čim boljše presadili evangelij in nauk Cerkve v naš slovenski prostor in v našo sodobno družbo, takšno, kakršna je in bo, je in bo vedno ena nujnih in velikih nalog. Veseli smemo biti, da se večina odgovornih tega zaveda, in upajmo, da se jim bo vedno bolj posrečilo to nalogo tudi spolnjevati.

Če je bila v preteklosti katoliška Cerkev tesno povezana z usodo, socialnim, kulturnim, narodnim in političnim življenjem Slovencev in močno posegla na vsa ta področja, je to treba razlagati z zgodovinskimi razmerami. Priznati je treba, da v zgodovinskem razvoju niso vsi v Cerkvi pravočasno spoznali znamenj časa in spremenjenih razmer. Toliko bolj pa danes vsi odgovorni zastopniki Cerkve in resnični kristjani hočemo spoznati in upoštevati znamenja časa, spremenjene razmere in bistveno poslanstvo Cerkve, pa tudi božjo voljo, ki je za nas edina odločilna. Čim bolj jasno in enoumno in z obeh strani sprejeto

bodo razčiščeni pojmi klerikalizma in sektaštva, vmešavanja v politiko in spoštovanja človekovih pravic, urejenih odnosov Cerkve do družbe in narobe, tem manj bo nesporazumov.

ZANESLJIVO USMERJANJE

Zdi se, da je danes ena največjih nevarnosti npravna otopelost, izguba čuta za vrednote in poštenost, npravno razkrajanje in odklanjanje npravnega reda, izumiranje zavesti odgovornosti in dolžnosti. V takem položaju je in bo naloga Cerkve biti vest človeštva. V luči božje resnice in božjih zapovedi lahko Cerkev jasno in odločno opozarja na tiste temeljne vrednote, brez katerih ni človeka vrednega življenja in urejenega ter mirnega sožitja.

Brez vsakega občutka manjvrednosti se Cerkev in kristjani zavedamo, da imamo po božjem razodetju, po razlagi cerkvenega učiteljstva in skoraj po dvatisočletni zgodovinski izkušnji tako bogate duhovne zaklade o človeku, tako temeljne npravne smernice in tako učinkovite nagibe za smiselno in človeka dostojno življenje, da se bodo ljudje vedno znova vračali k Cerkvi. Vedno večja pozornost, ki jo danes doživlja svetovna Cerkev s svojim naukom in oznanjevanjem, vloga Cerkve v mednarodnem, kulturnem in družbenem življenju domala povsod po svetu, kjer je možna svobodna iz-

menjava mnenj in svobodna beseda, nas utrjuje v prepričanju, da tudi na Slovenskem Cerkev ne bo izgubila svojega pomena.

Ne bo se več vmešavala v stare čase politike, oblasti... Nikdar pa se ne bo odpovedala svojemu od Kristusa naloženemu poslanstvu — oznanjevanju evangelija.

Poštenost, spoštovanje vsakega človeka, svoboda, odgovornost, resnica, pravica in ljubezen so temeljne vrednote, ki pomenijo za človeka pravice in dolžnosti hkrati... Mesto Cerkve bo vedno na strani tistih, ki trpijo krivico in zatiranje, ki so prikrajšani v svoji svobodi in svojih pravicah.

človeka v politične utopije, ki so pa večinoma povezane s totalitarno močjo in z uničevalnim nasiljem.»

● **NA KONFERENCI O EVROPSKI VARNOSTI IN SODELOVANJU** v Madridu je predstavil zastopnik Vatikana posebno listino apostolskega sedeža. Med drugim omenja listina pravico pripadati določeni veroizpovedi; pravico do zasebnega in javnega bogoslužja, do bogoslužnih prostorov; pravico staršev, da vzgajajo svoje otroke v veri, da jim omogočijo verski pouk tudi v šolah, in sicer brez strahu pred zapostavljanjem; pravico vernikov do verskih uslug tudi v bol-

nicah, vojašnicah in zaporih; pravico, da jih nihče zaradi vere ne preganja in ne sili v protiverške organizacije; pravico krajevnih Cerkev do lastnih vzgojnih ustanov; pravico Cerkve do uporabe množičnega obveščanja; pravico kristjanov do opravljanja dobrodelne dejavnosti.

● **Skupina STARŠEV IZ ČEŠKOSLOVAŠKE** je prosila papeža, naj opozori svet na njihove težave. Oblast posebno pritiska na verne starše takrat, ko prijavijo otroke k verouku. »Duhovnike nam pogosto predstavljajo, če se ne prikupijo krajevnim oblastem ali ne pripadajo duhovniškemu društvu, ki ga nadzoruje

država.« Mnoge duhovnike stalno nadlegujejo in preganjajo. Javne procesije niso dovoljene, zadnji čas preganjajo s cest celó cerkvene pogrebe. »Molk nam ne bo pomagal, nasprotno, ustvaril bo vtis, kakor da je tu vse v redu.«

● **PAPEŽ** je s posebnim vojaškim letalom, kasneje pa s helikopterjem in terenskim vozilom obšel nekatere kraje v pokrajinah Basilicata in Campagna, ki ju je potres najbolj prizadel. Potoval je, da bi najbolj preskušanim bratom in sestram pokazal človeško bližino pastirja, ki hkrati priča za neuničljivost božje ljubezni.

gotovo vas
zanima,
kako se imajo
naši rojaki
po Evropi

slovinci v angliji

Slovenskega župnika v Londonu smo naprosili, naj nam odgovori na nekaj vprašanj o svoji slovenski župniji, ki obsega vso Anglijo. Tu so njegovi odgovori:

Dejansko bi moral na tem mestu napisati življenjepis mons. Kunstlja, ki je podobno kot oče Abraham s svojim zarodom potoval s svojim ljudstvom v novo angleško domovino. Tako bi zahtevala pravičnost.

NASELITEV SLOVENCEV V ANGLIJI je bila posledica zadnje vojne. Slovenska emigracija na Britanski otok je bila v glavnem enkratna, v letih 1947 in 1948. Takrat se je preselilo v Anglijo okrog 800 v glavnem mladih fantov. Večina njih se je poročila z dekleti druge narodnosti, ker slovenskih deklet je bilo takrat tam izredno malo. Po letu 1956 je prišlo v Veliko Britanijo še nekaj desetih Slovencev.

Nekaj rojakov se je izselilo v druge države. Že 120 slovenskih teles pa poji britansko grudo za

Premalo je prostora, da bi tukaj popisal, kaj je ta plemeniti mož storil za naše ljudi. Neposredno po drugi svetovni vojni je delil z njimi neusmiljeno usodo taborišč v Italiji in Nemčiji, po prihodu na Angleško 1948 pa jih zbiral in bil in dal vsem vse skozi 30 let, ko je konec leta 1977 odšel v Stuttgart v nadvse zasluženi pokoj. Mons. Kunstelj, naša beseda priznanja in zahvale je preskromna, ker le Bog pozna vsa vaša dobra dela. Naj vas On blagoslovljiva s svojo ljubeznijo!

Da bi dal čim bolj zvesto podobo Slovencev na Angleškem, sem razposlal anketna vprašanja nekaterim našim ljudem. Posredujem predvsem njihove pripombe. Vsem se za sodelovanje iskreno zahvaljujem!

● Ali so Slovenci v Angliji zdomci ali izseljenci?

Velika večina naših ljudi tukaj je takih, ki so se po zadnji vojni iz raznih vzrokov znašli izven meja Jugoslavije in se zaradi tedanjih razmer niso želeli vrniti domov. Med Slovenci tukaj bi našli tudi mnogo zdomcev.

● Kaj so pretežno po poklicu?

Pretežno so naši ljudje zaposleni v industriji, v tekstilni, avtomobilski in v raznih drugih tovarnah. Mnogi delajo v rudnikih in opekarinah. 12 Slovencev ima svoja podjetja, trgovino, restavracijo, tiskarno. Najdemo pa tudi zdravnike, pravnike, učitelje. Dva Slovenca sta univerzitetna profesorja. Na britanskih

novo zemljo in novo nebo.

Dandanes je na Angleškem še okoli 600 Slovencev. Glavni naselitveni otoki so bili že od vsega začetka London, Bedford, Rochdale in južni Wales. Posamič so pa raztreseni prav po celotnem otoku, od juga Anglije pa tja do severne Škotske.

Število naših rojakov na otoku počasi pada: večina otrok je iz mešanih zakonov, le malo jih je, kjer sta oče in mati Slovenca. Novega večjega priliva iz matične domovine v zadnjih dvajsetih letih ni bilo.

univerzah študira veliko mladih, ki so bili že tukaj rojeni. Ponosni smo nanje, zlasti njihovi starši, saj so leti veliko žrtvovali, ko jim pomagajo do boljšega dela, kot so ga sami imeli. Lahko ponovimo z Župančičem o naših ljudeh — da se tujina diči z delom njihovih rok.

● Vaša dušnopastirska mreža in glavne povezave in prireditve?

Mašna srečanja imamo v desetih različnih krajih, zlasti v adventnem in postnem času. Občasno po dogovoru. Slovenski dan praznujemo enkrat na leto in to izmenoma, eno leto v Bedfordu, drugo v Rochdale. Miklavžujemo v Londonu v Našem domu.

● Povezava s Cerkvijo v matični Sloveniji?

Nadškof Pogačnik je 1965 obiskal naše ljudi in birmal otroke, leta 1980 pa škof Lenič. Britansko obiskuje veliko slovenskih duhovnikov, predvsem zaradi študija jezika — jezuiti, minoriti, frančiškani. V zadnjih 20 letih je nudil Naš dom v Londonu gostoljubnost čez 20 (dvajset) tisoč Slovencev z vseh

Mons. Ignacij Kunstelj

kontinentov, zlasti mladini iz Slovenije.

● Ohranjanje vere in slovenstva?

Naš stari pregovor pove, da slovenstvo in vera potujeta z roko v roki. Razveseljivo dejstvo je, da so se rojaki izredno lepo vključili v domačo angleško Cerkev. V več primerih so naši moške in žene člani župnijskih svetov, opravljajo razne karitativne dejavnosti. Slovenec, ki je ostal veren, je ostal tudi narodno zaveden in obratno. Veliko pripomorejo verski listi *Družina*, *Ognjišče*, *Mavrica*, pa tudi listi iz zamejstva, Argentine in drugod. Našo luč prejemajo 303 naročniki, celovške Mohorjevke pa 64. Posebno je treba omeniti pridni pevski zbor v Rochdale in v Bedfordu. Posebnih slovenskih šol nimamo?

Največje težave?

Raztresenost, ogromne razdalje. Težave v zakonih. Starejše ljudi mučijo bolezni in osamljenost.

Največji uspehi, oz. veselja?

Mnogi naši plemeniti rojaki, nji-

Slovenski dom
v Londonu

G. LUDVIK ROT je bil rojen 19. oktobra 1939 v Bovcu, v zgornji Soški dolini. Gimnazijske in bogoslovne študije je opravil v Ljubljani. Leta 1964 je bil posvečen v duhovnika. Šest let je kaplanoval v koprski škofiji: v Dornberku, Ilirski Bistrici in Kopru. Avgusta 1970 ga je škof Jenko poslal za zdomskega duhovnika v Köln, ZRN. Po vpokojitvi mons. Kunstlja, dotadanega slovenskega župnika v Angliji, so predstojniki premestili avgusta 1978 g. Rota v London. Njegova glavna skrb je župnikovanje med Slovenci, dvakrat na mesec pa ureja in posreduje versko oddajo v slovenskem jeziku pri radiu BBC.

hova nesebična pripravljenost. So stebri, ki drže pokonci naše skupnosti. Bog jim povrni!

Pogled v prihodnost?

To izročamo v božje roke. Dokler smo Slovenci tukaj, si medsebojno pomagajmo in bodimo prijatelji!

Ostale pripombe.

Marsikaj bi lahko še dopolnili, pa ni prostora. Ponovim z našim Petrom, ki velikodušno skrbi za Naš dom v Londonu: »Fantje, držimo skupaj!«

Skoraj bi verjel, da imajo V ANGLIJI navade najbolj obrednen značaj; Angleži so glede običajev najbolj občutljivi.

Anglija je dežela prava. Vemo pa, da nima ustave. Za mnoga področja nima niti pisanih zakonov. Toda običaji, ki trajajo že celo večnost, so nedotakljivi in sveti.

V kraljestvu, kjer svobodo močno spoštujejo, niso pravila olike nasilna. Med pravicami, ki vam jih priznavajo, je tudi pravica, da se lahko obnašate. Ne bodo vas odpeljali v zapor, če boste žvenketali z žlico po skodelici. Toda zanikrnost bo širila okrog vas tak vonj neudobnosti, da vam bo v veliko nadlego, če je vaša družabna duša vsaj malo občutljiva.

V Franciji sta slovnica in slovar prvo rešeto za posameznika. V Angliji sta merilo izgovarjava in naglas. Seveda, tujcu bodo mnogo stvari spregledali. Tujec ima pravico do vseh naglasov, s pogojem, da zares slabo govori angleško, hočem reči, očitno nespretno.

Takoj za besednim obredjem sledi obredje za mizo. Angleška miza ni pogrnjena tako kot naša. Ves namizni pribor, ki ga boste uporabljali med kosilom, je zložen spredaj, na obeh straneh vašega krožnika, na dosegu vaše roke, kot kirurgovo orodje za operacijo. Namizni pribor menjajo po vsaki jedi, celo v skromnem okolju. Zmotiti se ne morete: najprej začnete uporabljati pribor, ki leži na zunanji strani, nadaljujete pa proti notranji.

(Iz knjige MEDNARODNI BONTON, Ljubljana 1966)

mati in mamica

S tem, da žena rodi, postane ona samo mati otrokovega telesa; mati otrokove duše mora še le postati.

Neka gospa je povedala, da vse svoje življenje ni imela pravega stika s svojo materjo. Nasprotno pa ji je stara mati pomenila vse. Mati je namreč hodila na delo, stara mati pa je vodila gospodinjstvo in otroke vzgajala.

Vedno isto: Ko otrok zjutraj odpre oči, je mama hišo že zapustila. Ko pa zvečer pride domov, mora otrok kmalu v posteljico. Čez dan pa, ko je otrok lačen, pride druga žena, stara mati, ki ima moč nad strašno lakoto. Če se otrok rani, bridko joče, mamice pa ni pri roki, da bi mu odpihala bolečine. In ni mamice, ki bi s svojim »mamamama« budila v otroku začudenje nad čudežem govoriče. Ni mamice, ki bi otroku, ko se mu je odkrival svet, lahko rekla: »Poglej, vrabček!« Ni mamice, ki bi ji otrok zastavil tisoče vprašanj, pa tudi ne zagonetnih skrbi in osrečujočih doživetij otroškega srca.

To ni mamica, marveč stara mati. Zato bo ona delila srce otroka, roditeljica pa ostaja »bližnja sorodnica«.

Matere duše ni mogoče nadomestiti.

MLADE MATERE, svojih otrok, če se le da, ne oddajajte nikomur! Pa si jih tudi ne pustite vzeti od nobene stare matere, pa tudi od svačinje ne!

Ernest Ell

slovenska cerkev

Poleg imenovanja novega mariborskega škofa, o katerem smo že poročali v zadnji številki, je bil najpomembnejši dogodek v življenju slovenske Cerkve v zadnjem času OBHAJANJE 75-LETNICE PRVE SLOVENSKE GIMNAZIJE.

Za nje ustanovitev se je odločil ljubljanski škof Jeglič leta 1898, ker se je večina tedanjih slovenskih visokošolcev na svojem zborovanju v Ljubljani odločila, da bodo delali za narod na svobodomiselni podlagi in ne na krščanski. Škof je z delom začel takoj. Ovire so bile ogromne, tako da so mu celo mnogi duhovniki ta načrt odsvetovali. Treba je bilo dati študirati duhovnike za profesorje, zgraditi ogromno poslopje za zavod in gimnazijo, spisati in natiskati slovenske učne knjige, predvsem pa dobiti od avstrijskih oblasti dovoljenje za delovanje gimnazije in priznanje spričeval. Zlasti za to zadnje je bilo treba tako v stari Avstriji kot neko dobo v prvi Jugoslaviji stalnega moledovanja.

Kljub vsemu je s škofovo voljo in s pomočjo slovenskega ljudstva zrastle v Šentvidu nad Ljubljano prva popolna slovenska gimnazija. Veljala je za zelo dobro gimnazijo in je dela v 40 letih svojega obstoja (od 1905 do 1945) 742 abiturientov, ki so kasneje postali duhovniki (271), profesorji, pravniki, zdravniki, živinozdravniki, gospodarstveniki, ekonomski, inženirji, častniki, novinarji in visoki uradniki.

Prva svetovna vojna Zavoda in gimnazije ni uničila, v začetku druge svetovne vojne so profesorje in dijake pregnali iz hiše nacisti; škofijska gimnazija je dobila začasno streho pri uršulinkah v Ljubljani, Zavod pa še v nedograjenem Baragovem semenišču. Gimnazija je prenehala 5. junija 1945 — zatrla jo je nova oblast.

13. novembra 1980 se je v župni cerkvi v Šentvidu pri Ljubljani zbralo veliko nekdanjih dijakov prve slovenske popolne gimnazije. Somaševalo je dvanaest nekdanjih dijakov z nadškofom Šuštarjem in škofom Leničem na čelu.

Glavno praznovanje je bilo v petek, 14. novembra. Ljubljanska stolnica je bila polna kakor za največje praznike. Pod kupolo je stalo nad dvesto mož, bivših zavodarjev. Maševali so nadškof Šuštar in škofa Jenko in Lenič, vsi trije bivši zavodarji. Pridigal je nadškof Šuštar o tem, kako so Zavodi vzgajali po načelu »Moli in delaj!« Pel je komorni zbor.

Tudi dvorana bogoslovne fakultete je bila natrpana, ko se je pričela slavnostna akademija. Mnogo jih je moralo oditi, ker ni bilo več prostora. Med gosti je bilo tudi slovensko zastopstvo iz Koroške, Goriške in Tržaške.

Pevske točke je odlično izvedel Consortium musicum. Vmes so bile recitacije iz del bivših zavodarjev, slavnostni govor pa je imel prof. dr. Stane Gabrovec. (Izvlček iz njega je v rubriki Med vrsticami).

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

JESENICE — V mestu, skozi kate-
rega teče tranzitni promet, je na
magistralni cesti mnogo nevarnih
križišč, ki so terjala že mnoga člo-
veška življenja. Toda denarja za
ureditev le-teh ni dovolj. Tolažijo se
z mislijo, da bo nova hitra avtomo-
bilska cesta od novega predora pri
Hrušici do Ljubljane obšla mesto in
jih rešila mnogih nadlog. Do takrat
pa bodo morali živeti s svojo glav-
no cesto, na kateri je 26 prehodov
za pešce in 16 avtobusnih postaj.

KRANJSKA GORA — Smučarska
sezona se je letos začela zelo zgo-
daj — že osmega novembra. Vlečni-
ce so po poletnem počitku že začele
obratovati in potegovati »močvir-
nike« — tako imenujejo šaljivi gor-
jani Ljubljancane — do snežnih po-
ljan. Kranjskogorski žičničarji in go-
stinci letos bolj smelo gledajo v pri-
hodnost, ker so jim banke odobrile
kredit za 48 milijonov dinarjev, s ka-
terim bodo zgradili prvo stopnjo si-
stema žičnic na Podkorenu.

KRANJ — Občinsko sodišče je ob-
sodilo na smrt Metoda Trobca, ki je
po mnenju sodišča umoril pet
žensk in jih sežgal v krušni peči na
svojem domu. Sodnik Anton Žitko
je med drugim dejal, da »smrtna ka-
zen ni znak maščevanja, temveč do-
kaz, da je naša družba pripravljena
seči tudi po najstrožji kazni, če je
to potrebno, da obvaruje ljudi.«
Zadnja smrtna obsodba je bila v
Sloveniji izvršena leta 1959.

LENDAVA — Pri zapoznelem po-
spravljanju letošnjega pridelka
sladkorne pese in koruze so pridno
pomagali tudi mladinci. Sodelovalo
je kar 2800 mladih in tako rešilo si-
cer dober pridelok sladkorne pese
na blizu 86 hektarjih polj in pridelok
korusa na več kot 410 hektarjih po-
jedelskih površin.

SV. LENART V SLOV. GORICAH —
Cestno podjetje »Maribor« je začelo
urejevati lokalne ceste na področju
te občine. Uredili naj bi deset ob-
činskih cest v skupni dolžini 11.223

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NA-
ŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL
CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE
CERKVE NA SLOVENSKEM.

SLOVENSKA CERKEV BI MORALA BOLJ ZAVESTNO IN ODLOČNO
STATI NA STRANI SVOBODE ZATO, KER JE SVOBODA OD BOGA. KO
BRANI SVOBODO, BRANI BOŽJO PRAVICO.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

DRUŽINA:

SPOMINSKA PROSLAVA »ŠKOFOVIH ZAVODOV«

Osrednja točka akademije (14. novembra v Ljubljani; glej tudi članek
SLOVENSKA CERKEV na str. 8) je bil slavnostni govor prof. dr. Staneta
Gabrovca.

»Priznajmo, da smo skoraj začudeni,« je začel govornik, »da je šele
75 let odkar lahko Slovenci dobivamo svojo srednjo izobrazbo v materin-
em, slovenskem jeziku. Še bolj smo začudeni, če se zavemo, kakšnih
in kolikšnih naporov, žrtv, da, kakšnega izrednega genija v osebi škofa
Jegliča je bilo treba, da smo prvo slovensko gimnazijo lahko dobili.«

Izredno zanimiva je predzgodovina te prve slovenske gimnazije, ki se
začenja že v revolucionarnem letu 1848. »Ko bi bili Slovenci tedaj na-
rodnostno zreli, bi naše gimnazije leta 1848 morale postati slovenske.
Toda slovenščina ni bila priznana za materin jezik slovenskih dijakov in
slovenske gimnazije so postale še bolj nemške, kot so bile. Že leta
1854 je dunajska vlada tako stanje tudi utemeljila: po nacionalnem vidi-
ku imajo vsi deželni jeziki v Avstriji sicer res pravico, da postanejo gim-
nazijski učni jezik, po učilno znanstvenem pa jih večina ne ustreza, ker
niso toliko razviti, da bi mogli postati orodje gimnazijskega pouka... V
slovenski sredini ni bilo nikogar, ki bi se drznil boriti za pouk v sloven-
skem jeziku na gimnazijah.«

Zamudo je popravil škof Jeglič po dobrih petdesetih letih. Leta 1913
je 30 dijakov prvič opravljalo maturo v slovenskem jeziku in dokazalo,
da lahko slovenski profesor v slovenščini in iz slovenskih knjig odlično
posreduje vse znanje, ki ga je zahtevala avstrijska gimnazija. »Sloven-
ska gimnazija je bila važen korak naprej, da se enakopravno vključimo
v krog evropske kulture.«

Prof. Gabrovec je podal oceno narodnostne in verske vloge te usta-
nove. »Ustanovitev slovenske gimnazije je pomembno dejanje narod-
nostne uveljavitve. Vse do leta 1848 je slovenstvo tlelo v neizobraženem
in podložnem kmetu in se z narodnostnimi silami, ki mu jih je prilival
slovenski duhovnik, pripravljalo na svojo zavestno slovensko poklica-

nost. Vsak prestop v višji razred, pa naj je bil meščanski ali izobražen-ski, je hkrati pomenil prestop v nemški svet. Tako dejansko nismo imeli slovenskega meščanstva niti izobraženstva. Po l. 1848 pa smo svojo slovensko poklicanost morali začeti živeti zavestno ali pa smo propadali.«

Ustanovitev Zavoda je pomenila pomemben odziv tej nujni zahtevi po zavestnem sprejetju slovenske zgodovinske usode. Od leta 1905 so slovenski duhovniki pošiljali iz najbolj oddaljenih in najbolj zapuščenih krajev Slovenije nadarjene dijake v šentviško gimnazijo in ta je v osmih letih v njih razgibala skrite talente, da so lahko postali dobri duhovniki, profesorji, znanstveniki, predvsem pa zavestni in zavedni Slovenci. V Zavode so prihajali tudi iz zasedene Primorske in se vračali vanjo kot prvoborci za pravice slovenskega primorskega ljudstva.«

»Jeglič je s svojo prvo slovensko gimnazijo ujel leto 1848 in nas tako v srednjem šolstvu vključil v krog evropskih narodov. S tem pa, da je v gimnazijo poklical predvsem sinove iz slojev slovenske revščine, je pretežno meščansko naravnano avstrijsko gimnazijo celo presegel. Prav iz dna svojega naroda je Zavod zgradil njegov vrh in elito. Pa je ni zgradil s popuščanjem kvaliteti, ne z nabiranjem pristašev s posebnimi pravicami, ki bi se jim že s samim zunanjim pristajanjem na svetovni nazor ali stranko dajala spričevala, odpirale kariere in visoka mesta.«

Seveda je imel škof Jeglič na prvem mestu pred očmi versko razsežnost svojih Zavodov. Toda zvestoba veri mu je pomenila hkrati tudi zvestobo narodu. »Ko je želel dati slovenskemu narodu z Zavodi in slovensko gimnazijo npravnostno hrbenico, mu je nujno dal tudi slovensko držo. Slovenstvo je nezadržano povezano z npravnostnimi silami. Z njimi stoji in pade. To je naša slovenska muka in naša slovenska veličina. Jegličev odgovor na zborovanje visokošolcev ni bil le odgovor krščanskega škofa, temveč predvsem slovenskega škofa. Zato ni ustanovil samo vzgojnega zavoda, temveč ga je že prvi trenutek povezal z ustanovitvijo slovenske gimnazije. Vedel je, da nakopičene npravnne sile, ki jih je stoletja polagal duhovnik v slovensko ljudstvo, ne zadostujejo več. S slovensko gimnazijo je hotel, da postanejo njegova osebna last, zavestne vrednote, iz katerih se bo na svoj slovenski način, v slovenski besedi, vključeval v družino evropskih narodov. Ne kot tlačan, ne za ceno izgube svoje slovenske istovetnosti, temveč brez kompleksov, kot enakopraven sogovornik. Jegličev versko-npravnostni ogenj je dal njegovim široki slovenski potezi le potreben zamah. In to Jegličevo dediščino je Zavod najbolj zvesto ne samo veroval, temveč tudi razvijal. Skozi vso svojo zgodovino je v svoji šoli brezpogojno združeval znanje in npravn, učil dela in odgovornosti, vzgajal osebnosti, ki ne samo 'znajo', temveč ki čutijo in mislijo, se odločajo za vrednote.«

Zavodi so bili miselno in duhovno izredno odprti, saj si Jeglič z dijaki ni nabiral strankarskih in svetovnonazorskih pristašev, temveč svobodne ljudi, ki jih je hotel pripraviti na življenje.

Dr. Gabrovec je svoj govor sklenil z mislijo: »Izročilo in pogled naprej, staro in novo, ustaljeno in novotarsko, okostenelo in živo je bilo v stalnem, živem, ustvarjalnem soočanju. To pa pomeni tisto demokracijo, tisto svobodo, ki jo potrebuje vsako živo življenje, predvsem vsako narodno življenje.«

Družina, Ljubljana, 23. nov. 80/3.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

NOV ŠKOF V SLOVENIJI

Za novega škofa mariborske škofije je imenoval papež Franca Krambergerja, ravnatelja dijaškega semenišča v Mariboru. Mariborska škofija je bila od srmti škofa Držečnika (1978) brez rednega škofa.

metrov, kar bo občinsko blagajno stalo preko 27 milijonov dinarjev.

MARIBOR — Tovarna avtomobilov TAM organizira občasno tečaje za mlade delavce, ki naj bi se v treh do štirih mesecih priučili vrsti poklicev, ki jih potrebujejo. Zanimanja zanje je dovolj, ker med 2800 mladimi delavci raste spoznanje, da je za dober zaslužek potrebno tudi stalno poklicno izpopolnjevanje.

MEŽICA — Komunalno podjetje je v jeseni izvedlo vrsto del, ki so spremenili zunanjo podobo kraja. Postavili so javno razsvetljavo v nekaterih ulicah, asfaltirali in uredili so par cest, zgradili na Poleni novo odbojgarsko igrišče in začeli s prvimi deli na bodoči cesti do obmejne-ga prehoda Reht.

MUTA — Največjo naložbo v tej manj razviti obmejni občini predstavlja nova tovarna nerjavečih armatur. Odprli so jo lani konec meseca novembra, stala pa je 252 milijonov dinarjev. Tovarna, kjer je našlo zaposlitev 40 delavcev, bo izdelovala opremo za petrokemijsko in živilsko industrijo ter energetiko.

MURSKA SOBOTA — Tudi z izvozom mesa divjadi se dajo zaslužiti lepe devize. Trgovsko podjetje »ABC-Pomurka« je namreč letos izvozilo že blizu 80 ton mesa divjadi in tako ustvarilo 14,5 milijonov deviznih dinarjev. Izvažali so ga največ v Nemčijo, nekaj so ga prodali tudi v Avstriji, v zadnjem času pa so odkrili trg za to meso tudi v Italiji.

NOVA GORICA — Splošno gradbeno podjetje »Posočje« v Tolminu je bilo obsojeno na denarno kazen 20.000 dinarjev, ker je slabo opravilo dela pri gradnji dveh stanovanjskih blokov. Stropi stanovanj so bili neravni in prenizki glede na predpise, ki zahtevajo najmanj 240 cm visoke stene. Zaradi površnosti pri gradnji so imeli stanovalci velike težave pri opremljanju stanovanj, saj

niso vanje mogli postaviti višjih omar.

POSTOJNA — Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo je lani novembra praznovala 30-letnico obstoja. To praznovanje so združili z obhajanjem bližnjega jubileja 130-letnice organizirane bolniške službe na Postojnskem. V tej porodnišnici se je v preteklih treh desetletjih rodilo več kot 35.700 otrok, zdravstveno varstvo pa so nudili 76.000 ženskam.

RADENCI — Zdravstvena služba v Zdravilišču »Radenska« sicer dobro posluje in je personalno na višini, le zdravstvena oskrba okoliških krajev je slabša. Pet tisoč krajanov se mora zadovoljiti le z enim zdravnikom splošne prakse. Odgovorni vidijo izhod iz sile v Zdravstvenem domu v Gornji Radgoni, kjer je dovolj zdravnikov in kamor naj bi v bodoče hodili ljudje iz tukajšnjih krajev.

RAVNE NA KOROŠKEM — Fužinarstvo ima na Koroškem bogato tradicijo. Letos je preteklo že 360 let, odkar se Korošci ukvarjajo s proizvodnjo plemenitih jekel. V počastitev tega jubileja so ravenski jeklarji v novembru prvič pognali nov kovaški stroj in odprli novo kovačnico.

ROGAŠEVCI — Številni Goričani, predvsem mlajši, ki jim je doslej odmerjal vsakdanji kruh tuji delodajalec v Avstriji, so končno našli možnost za zaposlitev v domačem kraju. Postojnska tovarna LIV je v tem obmejnem kraju zgradila novi proizvodni obrat, kjer je 65 delavcev že našlo zaposlitev.

RUT — Tolminsko podjetje »Iskra-Avtoelektro« je v tej krajevni skupnosti slovesno položilo temeljni kamen za nov industrijski obrat, ki bo nudil zaposlitev 20 domačinom.

SELNICA OB DRAVI — Šolarji s Slemena morajo z letošnjim šol-

Znano je, da bi rad postal njegov naslednik mariborski pomožni škof Vekoslav Grmič. Grmič je postal z leti vedno bolj zagovornik neke mešanice katolicizma in jugoslovanskega »samoupravnega socializma«. Nekomu je baje rekel, da hoče tako, kot je Tomaž Akvinski pokristjanil Aristotela, on pokristjaniti marksizem. Med vsemi jugoslovanskimi katoliškimi škofi je on družbeni ureditvi in tamkajšnjim nosilcem oblasti najbližji. Navzlic vsemu je ostal v škofovski konferenci osamljen. Ne znato skupino privrženecv, ki pa se ne veča, po mnenju nekaterih opazovalcev se celó krči, ima med mlajšimi duhovniki mariborske škofije. Velja za zavzetega dušnega pastirja.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 13. nov. 80/6.

DRUŽINA:

ŠE O KLETVINAH NA ZASLONU

Zdi se, da je pismo našega bralca o kletvinah na televizijskem zaslonu (v 41. številki DRUŽINE) spodbudilo še druge, da so se oglasili o istem predmetu. Veseli nas, da je med Slovenci (verujočimi in neverujočimi) še veliko takšnih, ki jim para ušesa vsaka kletvina, nespodobna beseda in kvanta. In to kljub temu, da je preklinjanje v najrazličnejših jezikih postalo že kar naša narodna navada (boljše: razvada).

Prav zaradi tega je bilo toliko bolj zanimivo pismo, v katerem se bralec sklicuje na slovenski narodni ponos, ki ga žalimo s preklinjanjem v tujih jezikih: »Slovensko primorje je bilo pod italijansko okupacijo četrto stoletja, del Slovenije so Italijani okupirali med drugo svetovno vojno. Po italijanskih kletvinah sodeč smo bili italijanska kolonija vsaj nekaj stoletij, tako pogosto slišimo preklinjati v sicer blagozvočnem jeziku naših sosedov. Podobno je pri nas v severni Sloveniji z madžarščino, prav po vsej Sloveniji pa s srbohrvaščino.«

Da znajo televizijski gledalci ocenjevati tudi slovenščino, ki je brez dvojine, ki je zlasti v nekaterih športnih prenosih napol hrvatska, ki je skregana z uporabo srednjega spola, ki ne ve za povezavo nikalnice z 2. sklonom in podobno, pričajo nekatera pisma.

Pa še besedo tistim našim bralcem, ki nam očitajo, da se v zadnjem času nič več ne potegujemo, da bi tudi verni občani imeli dostop do sredstev družbenega obveščanja, posebej še do radia in televizije.

Nekateri bralci postavljajo v teh pismih čisto določene zahteve o prenosu cerkvenih slovesnosti, zlasti nedeljske maše (to si posebej želijo bolniki in ostareli); drugi želijo, naj bi radio in televizija bolj resnično obveščala o dogajanju v Cerkvi in okrog nje; zadnji so skromnejši in hočejo doseči vsaj to, da televizija pri prevodih tujih filmov ne bi izpuščala pogovora, če se ji zdi preveč »pobožen«, da bi mogli vsaj v »glasbi po željah« naročiti voščila za božič in veliko noč in zavrteti primerno cerkveno pesem ter da bi iz »dvojnega praznika« naredili spet rojstni dan in god, kakor se spodobi.

Vse tiste naše bralce opozarjamo, da jim je (in nam vsem skupaj) RTV Ljubljana ponudila izjemno priložnost za pogovor. V naših osrednjih časnikih so namreč konec oktobra objavili osnutek programa za prihodnje obdobje in pozvali vse občane, naj se oglasijo s svojimi predlogi in pripombami. V tistem osnutku seveda ni niti besedice o spremembah, ki jih želijo v pismih naši bralci, zato pa imate vso pravico (in tudi dolžnost), da svoje želje in zahteve pošljete naravnost na pristojni naslov. Vse do konca novembra je odprta javna razprava in prav vsak občan (tudi vernik) lahko v njej sodeluje. Premislite torej o sporedu, ki ga

vsak dan bolj ali manj zadovoljni spremljate ob televizijskih zaslonih; pohvalite, kar je po vašem mnenju pohvale vredno, ter povejte odkrito, kar si želite na televiziji v prihodnjem programskem obdobju! Če se v tej javni razpravi nihče ne bo oglasil, bi nam v prihodnje marsikdo utegnil očitati, da nismo dvignili glasu, ko je bil čas za to.

Družina, Ljubljana, 16. nov. 80/7.

KATOLIŠKI GLAS:

ZAHTEVE JUGOSLOVANSKIH RAZUMNIKOV

Številni intelektualci (102 po številu) iz celotne Jugoslavije so podpisali poziv, s katerim se obračajo na predsedstvo jugoslovanske države z zahtevo, da se odpravi člen kazenskega zakonika, ki kaznuje »sovražno propagando«. Ta izraz namreč sodniki dostikrat zelo ozko razlagajo in izrekajo težke kazni za razne politične oporečnike, čeprav ustava zagotavlja svobodo mišljenja. Na podlagi tega člena sta bila obsojena na dolge zaporne kazni med drugimi tudi Milovan Djilas in Mihajlo Mihajlov.

Poziv jugoslovanskih razumnikov, ki obsega deset strani, so podpisali številni pravniki, časnikarji, pisatelji in zdravniki. Ta člen enači — pravijo v pozivu — resnične izdajalce s političnimi oporečniki in celo s tisti, ki samo drugače mislijo kot sedanja oblast, zato ga je treba nujno odpraviti, če naj bo zagotovljena enakost vseh državljanov, ne glede na njih politično prepričanje.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 6. nov. 80/1.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG:

STANE DOLANC — LJUDSKI GOVORNIK

Stane Dolanc, član CK KPJ, je pred kratkim kot prvi javno grajal, da »so ljudje, ki hočejo izdajati pri nas revije, ki naj bi govorile o 'resnični' demokraciji«. Mišljen je bil zadnji srbski načrt te vrste, ki ga je baje več kot sto izobražencev po vsej Jugoslaviji podprlo z dejanskim sodelovanjem. Stane Dolanc, eden redkih današnjih partijskih funkcionarjev na vrhu, ki so se sposobni izražati ljudsko, že nekaj mesecev veliko govori. Pri tem se loteva predvsem vprašanj, ki zanimajo javnost oziroma določene kroge.

Kar zadeva omenjeno, ne še izišlo revijo, grmi Dolanc, da »hočejo izobraženci zbuditi vtis«, da so le oni zmožni prepoznati težave in jih tudi razjasniti — delavstvo pa ne. V nadaljnjem govoru je pomešal na ne kaj jasen način pojme kot »na Zahod usmerjene predstave«, »katoliška npravnost« in »katoliška demokracija«, da je potem zatrdil, da hočejo izdajatelji takšnih revij ubrati »konservativno« smer. Malo začudljivo je, da je očital dolgoletnemu beograjskemu dopisniku pariškega časopisa *Le Monde* Jankoviću, da je poročal o prepovedi podobno zasnovane nove slovenske revije, da pa ni pri tem povedal, da je v tej mali republiki revij več kot v vsej Franciji. Dolanc je nadalje izjavil, da »se skušajo takšne skupinice povezati z drugimi krogi v deželi« in to v sodelovanju z reakcionarnimi krogi v tujini. To naj bi bilo naslovljeno predvsem na bolj preproste ljudi znotraj partije. Da bi ti ja povsem točno razumeli, za »kaj demokratom« pri tem gre, je omenil Dolanc tudi Djilasa — vendar to pot po ovinku, namreč njegovega sina Aleksa, ki naj bi emigriral in postal član uredništva nekega četniškega lista.

Zdi se, da druga vprašanja Dolancovih govorov, v katerih se pogosto

skim letom hoditi v osrednjo šolo v Selnico, ker so na osnovni šoli na Slemenu prenehali s poukom zaradi premajhnega števila učencev.

SEŽANA — Kosovelova knjižnica je v torek, 4. novembra, priredila kulturni večer v počastitev življenjskih jubilejev dveh kulturnih delavcev: 60-letnice Josipa Tavčarja in 50-letnice Vasje Predana. Dramatik Josip Tavčar, rojen v Dutovljah, je začel pisateljevati sredi petdesetih let, najprej kratko prozo, potem pa dramska dela, kot »Prihodnja pomlad«, »Pekel je vendar pekел«. Vasja Predan pa je objavil štiri knjige: »Od premiere do premiere«, »Sinočnje premiere«, »Živo gledališče« in »Odčarani oder«.

SLOVENSKA BISTRICA — Osnovna šola je dobila nov prizidek, v katerem so uredili sodobno kuhinjo, jedilnico, dve učilnici in garderobo. Graditev je stala več kot 13 milijonov dinarjev, ki so jih zbrali iz sredstev tretjega občinskega samopripekva za obnovo šolskih prostorov. Na otvoritvi pa se je predstavil gledališki umetnik Jože Zupan z monodramo »Srečanje z Vorancem«.

SLOVENSKA BISTRICA — 310 obrtnikov je za teden obrti pripravilo razstavo, kjer so pokazali, da so sposobni napraviti tudi najbolj zahtevne izdelke. Župan Adolf Klokočevnik je ob otvoritvi poudaril važnost obrti za občino. Po njegovem pa bi morali poživiti predelavo aluminija in druge podobne storitvene dejavnosti, ki jih je še vedno premalo v tej občini.

ŠMARJE PRI JELŠAH — Zaradi stalnih poplav so bile večje kmetijske površine preslabo ali pa sploh neizkoriščene. Sedaj pa si šmarski kmetijci prizadevajo, da bi te površine napravili bolj uporabne za kmetijstvo. Prve uspehe so že poželi na Šentviškem polju, drugo leto pa bo na vrsti Imensko polje. Na ta način naj bi pridobili nekaj več kot

200 hektarjev novih kmetijskih površin.

ŠMARTNO PRI LITJI — Župnijski svet je povabil kršćanske družine na tečaj, ki je bil vsako nedeljsko na popoldne, trajal pa je vsakič uro in pol. Razmišljali so o družini pod vi-diki kot: Družina sama zase; Družina z drugimi družinami; Družina z Bogom. Teh koristnih popoldnevov v župnijski cerkvi se je udeležilo vsakokrat okoli 150 družin.

ŠKOFJA LOKA — Pred kratkim so končali prenovo mlekarne. Prenovili so kotlarno, namestili nov števec za merjenje količin mleka, postavili nov stroj za prekucevanje vrčev z mlekom in zgradili nov bazen. Za vse to so morali vložiti 5 milijonov dinarjev. Odslej bodo lahko predelali 170.000 litrov mleka na dan, mesečno pa bodo iztržili 17 ton sira trapista in edamca.

ŠMIHEL PRI ŽUŽEMBERKU — Suhokranjski nižinski vodovod, ki ima zajetje v Globočcu in poteka po desnem bregu reke Krke, so speljali do tega kraja. Vodovod se tako približuje središču Suhe krajine — Žužemberku. Pri tej gradnji so pomagali tudi mladinci iz drugih krajev, ki so temu manj razvitemu območju Dolenjske pripomogli do boljših življenjskih pogojev.

ŠOŠTANJ — Krajanji so zbrali milijon dinarjev in zgradili nov otroški vrtec s tremi oddelki. S tem spada to mesto med redke v Sloveniji, kjer letos niso odklonili nobenega otroka zaradi pomanjkanja prostorov za otroško varstvo. Poskrbljeno je tudi za dojenčke, ki jim je namenjen en oddelek novega vrtca.

VRHNIKA — Športno društvo in osnovna šola Ivana Cankarja sta v začetku decembra izvedla tekmovanje v teku po ulicah mesta. 191 tekmovalcev iz vse Slovenije je ucvrlo po vrhniških ulicah. Sodelovali so šolarji, mladinci in odrasli.

pojavi beseda »nравnost«, namenjena širšim krogom prebivalstva, ne zadnje delavcem. Pred društvom kirurgov je na primer izpraševal vest zdravnikom zaradi »modrih kuvert«, v katerih jim prinašajo bolniki nezakonite nagrade. Kdor v Jugoslaviji ne nudi nobenih posebnih uslug — denarja ali daril — sedi neizprosno zelo dolge ure po čakalnicah, težko dobi posteljo v bolnici, zdravniško potrdilo ali napotnico za v zdravilišče. Za ljudi brez denarja je to zelo velika težava. »Podkupljivost« pri zdravnikih obravnavajo v množičnih občilih že dalj časa — seveda tudi pod zornim kotom, da je treba iskati razlog zanjo v neverjetno nizkih plačah zdravnikov.

Podobna priljubljena snov je pokvarjenost partizanskih veteranov, ki imajo zelo velike izjemne pravice. Tudi o tem je Dolanc zadnje tedne govoril. Marsikdo od njih ima po dve vili in že desetletja dobiva z njih oddajanjem na jadranski obali od turistov težke devize, od katerih ne plačuje niti pare davka. Dolanc je med drugim dejal, da nimajo zadevne občine korajže pobirati davke od nekdanjih borcev; manj petičnim občanom pa davkov ne spregledujejo. O tej snovi se je doslej le plaho pisalo.

Tito je postavil leta 1970 Dolanca za nekakšnega izvrševalca ne zelo priljubljenega tečaja »demokracije centralizma«. Vrh tega je uspelo »obilnemu« Slovincu, da si je dobil priznanje tudi na lastno pest, ne nazadnje kot sogovornik zahodnih politikov, predvsem tistih iz socialdemokratskih strank. Poleg tega govori odlično nemško. Po Kardelju je prevzel Dolanc odgovornost za »razvoj samoupravnega socializma« v okviru partijskega predsedstva. Pod tem vidikom je treba gledati tudi njegove govore, v katerih zavzema v preprosti obliki stališča do vprašanj, ki — ne nazadnje zaradi dogodkov na Poljskem — zaposlujejo jugoslovansko prebivalstvo. Med tem ko govorijo drugi možje na jugoslovanskem vrhu bolj brezbarvno in odmaknjeno, imata Dolancova politična živahnost in zavzetost na poslušalce vpliv. V tem oziru je on edini, ki je rajnkemu Titu vsaj čisto malce podoben.

Neue Zürcher Zeitung, Zürich, 22./23. nov. 80/5.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: O POPUŠČANJU NITI SLEDU

Srbsko ministrstvo za informacije je prošnjo pisatelja Dobrice Čosića in modroslovca Ljubomira Tadića za ustanovitev marksistične revije *Javnost* zavrnilo. Pred to odločitvijo je bila javna gonja, ki ji v najnovejši jugoslovanski zgodovini ni najti česa podobnega. Slučajno je dosegla ta kampanja svoj vrh še pravi čas pred jugoslovanskim državnim praznikom 29. novembra. To je bil prvi državni praznik po Titovi smrti in ta je bil za funkcionarje kajpada zadosten razlog, da so javno pokazali: pri tečaju, ki je v osnovi leninističen, torej strogo proti popuščanju, in za katerega se je jugoslovanski samovladar vseskozi napenjal, se ne bo tako brž nič spremenilo.

Dejansko ni bila zadnje tedne le revija *Javnost*, nekakšna nadaljevalka dediščine revije *Praxis*, ki jo je Tito 1975 prepovedal, na odstrelu. Za boj funkcionarjev proti dozdevnim opozicionalcem je moral pod bič tudi Djilasov sin Aleksa, ki študira v Londonu z veljavnim jugoslovanskim potnim listom: da je emigrant in vrh tega urednik kralju zvestega lista, si je moral Aleksa pustiti reči od Staneta Dolanca. Da je bila izključna oblast partije podčrtana, za to je morala plačati davek tudi tujina: zaradi nekega članka o Jugoslaviji v *Le Monde* je šel Dolanc v protinapad:

(dalje na strani 31)

izpod- kopana cesta

gruntarski sin in bajtar-
ska hči — in med njima
lepa ljubezen

Pri Brodarju na Bistrici in pri Marku v Krnicah je bilo vse pokonci: »široko so pripravili svatbo Markovemu Klemenu in Lončarjevi Lenki.

Klemen se je poslovil od očeta Marka: »Ata, odpustite mi, kar sem vas žalil, in ne pozabite name!«

Kar nekako slovesno je Marka odgovoril: »Je že vse dobro, Klemen. Bog je vse na prav obrnil. Si vsaj kaj sveta skusil. Zato bom pa vsak dan zate posebej molil. Pa tudi za Lenko. Pa tudi za otroke. Samo ne bom jih dočakal. Vi pa nikar na moj grob ne pozabite!«

Klemen se je komaj zdržal solza. Kar nanaglo se je obrnil in odšel. »Zbogom.«

»Ju, juju, juhuhu!« je zunaj na dvoru zaukal drug Primož.

Za njim so zavriskali še drugi, sedli na sani in pognali. Oče Marka jim je za zaprtim oknom iz hiše z dvignjeno roko pomahoval in jim želel srečno vožnjo.

Pred Brodarja so prišli pravzaprav samo obračat. Pa malo so se

presedli. Ženin in drug na ene sani, nevesta in družica spet v ene.

Vozarji so prepregli in se presedli.

Svatje so pozorno prisluhnili domači besedi, s katero so gospod nagovorili ženina in nevesto, ki sta oba brez obotavljanja in glasno in razločno izrekla svoj »ja«, kakor bi hotela reči: »Saj sva leta dolgo čakala, da si lahko postaneva mož in žena.«

»Bog vama daj svoj blagoslov!« je priželel novoporočencema še župnik.

Začela se je maša. Svatje so sklonili glave in se zatopili v molitev.

Po očenašu je bral župnik posebno molitev za rodovitnost neveste, ki naj bi bila s svojim možem ljubezniva kakor Rahela z očakom Jakobom, modra kakor Rebeka, Izakova žena, in zvesta kakor Sara Abrahamu. Sploh naj bi bila vzorna žena.

Obema skupaj je zaželel dolgo življenje, do tretjega rodu, srečno smrt, po smrti pa nebesa.

»Bogu hvala,« je glasno odgovoril mojster Layer, ki je prav rad prišel na svatbo svojega nekdanjega angelčka, katerega sliko je nevesti prinesel za poročno darilo.

Komaj so gospod župnik stopili čez prag zakristije, so pred cerkvijo na saneh zagodli Bovčani. Prav takrat se je usul sneg. Naj kar gre! Čim bolj gosto bo padal, bolj prav bo! Bogatijo napoveduje.

»Cin, cin, cin, cincincindrin,« so zacingljali bronasti zvonovi.

»Jujujuhuhuhu!« je svatba hitela mimo Francke.

Ženin in nevesta sta obstala pred Brodarjevim pragom. Drug Primož, ki se je ves srečen vozil nazaj grede z družico Lojzko, je prihitel in prinesel nevesto čez prag. Pa bi bil dokaj rajši objel čez pas družico, nevestino sestro. Čedalje bolj mu je bila Lojzka všeč.

Sedli so za mizo in gostija se je začela.

Najprej so postregli z dvema juhama, z rezanci zakuhano in s pogačo nadrobjeno. Potem pa meso na meso. Na ostajanje ga je bilo. Kako tudi ne! Pobili so vola, zaklali tele in še dva prašiča sta zacvillila. In polne skledе vsega drugega za

prigrizek. Od narezane solate do zelja in od krompirja do cmokov. Potic in flancatov pa cele rete. In vino. Trojne sorte, kakršnega si je kdo poželet. Cekinasto zlato, zdravo rdeče in še sladko črno. Mize so se kar šibile.

Da je bilo pri jedi bolj kratkočasno, so Bovčani, ki so stisnjeno sedeli pri mizi za vrati, kdaj pa kdaj bolj potihlo zagodli. Ko so se dodobra podprli, so se preselili v vežo pod stopnice in zapele so gosli, zabrenčal je bas, prijeli so fantje dekleta čez pas.

Ples sta začela drug in družica, Primož in Lojzka. Prvi kolobar sta plesala sama. Brhek par sta bila. Kakor nalašč drug za drugega.

Kmalu pa se je vrtela vsa veža. Čeprav ni bila kurjena, ni bilo kljub zimi nikomur mraz; še godcem ne, ki so mirno sedeli napol skriti pod stopnicami, da so bili manj napoti.

In so plesali in pili in jedli kar grede.

Družica Lojzka ni mogla opustiti nobenega plesa, čeprav je z drugom Primožem plesala vsega skupaj komaj trikrat. Vsi fantje in še mlajši moške so se kar pulili za njo. Najbolj silen je bil Maroltov Miha iz Ribnega. S Primožem, čeprav sta bila bratranca, sta se že začela malo srepo pogledovati.

Mračiti se je pričelo in sneg je ponehal.

Na dvor so pricingljale lahke sani. Pripeljala sta se Žabarjeva dva. Gospodar in Franca, stara; mlada je ostala za varuha doma.

Ženin in nevesta sta ju prihitela sama pozdravit.

»Kaj nisem rekla, da bom prišla zaplečevat?« je bila vesele volje Franca.

Ženin Klemen je moral pri priči iti z njo plesat. Tistikrat je Lojzka spet plesala z Maroltovim Mihom. Tesno jo je držal v rokah in kar omtljen je bil od njene brhkote. Zavzeto ji je skušal nekaj dopovedati. Kljub godbi in splošnemu hrupu se je posrečilo Franci ujeti nekaj besed, s katerimi je mladec pihal dekletu na dušo. Pa se ni izdala. Samo od Klemena je poizvedela, čigav je fant, ki ga ni poznala.

Ples se je iztekel, kuharice so pa poklicale k večerji. Tudi godci so

morali spet sestiti k svoji mizi za vrati. Žabarjeva dva so pa posadili k ženinu in nevesti, k drugu in družici, k starešini in teti.

Stara Žabarica jih je vedela povedati, da je daleč naokrog zabavala svate. Grede pa ni pozabila vleči na vse strani tenko na ušesa. In je prestregla, kako je drug nekako poočital družici, da je z Mihom bolj prijazna kakor z njim. Lojzka se je branila, da ni res.

Po večerji sta pa začela ples starešina in teta, Boštjan in Barba. Ob mladi teti, mlajši celo, kakor je bila nevesta, se je gospodar Boštjan, ki so mu starejši otroci že kar odrasli, hotel malo postaviti. Glasno je zavriskal in trdo pribil s škornjico ob tla.

In so plesali in pili in peli do belega dne. Fantom, ki so prišli zaplečevat, so zunaj na klop postavili poln škafov vina in korec noter, da so tudi tisti lahko po mili volji pili, ki jim je bilo nerodno pomešati se med plesalce.

Kljub temu da so se ga precej nabrali, se niso stopili. Miha in Primož bi si skoraj gotovo skočila zavoljo Lojzke v lase, ko bi ne bila prišla zaplečevat, kakor je rekla, stara, pa še vedno mlada, Žabarica. Je imela skušnjo in je na skrivaj podučila Lojzko, kako naj se vede: »Da si obema všeč, to vidiš. Pa še marsikomu drugemu tudi. Samo pokazati ne upajo. Ta dva mogočnjaka pa ne znata skriti, ko mislita, da se jima mora vse priklanjati. Do obeh bodi, vsaj nocoj, enako prijazna in enako zadržana! Kar imej ju malo na vrvici! Koga imaš rajši, za to danes ne gre. Čim več jih bo hodilo za tabo, tem lažje boš izbirala. Bog obvaruj pa...« Franca je požugala s prstom. »Vedi, da lahko zrela češnja samo toliko časa mika, dokler ni odtrgana!«

Niso se fantje stopili, niti nobena klofuta ni padla.

Po polnoči sta si Miha in Primož prijazno segala v roko in si obljubovala, da bosta drug drugega prav za gotovo vabila na svatbo. Oba sta se pa trdno nadejala, da si pridobita lepo Lojzko, a na to misel nihče niti namigniti ni maral.

Družica Lojzka, ki je zdaleč poslušala, se je proti zadnjemu le spreumela, za katero pravzaprav gre. Če bi jo sedaj kdo na hitro vprašal, koga naj vzame, bi, čeprav

že doraščena, ne vedela odgovoriti. Res bi ne vedela odgovoriti. Zavedala se je pa prav dobro, da je z nocojšnjim večerom srčnega miru za vselej konec.

Polagoma se je zdanilo. Svatje so se začeli razhajati in nevesta je že odložila avbo in pokrila ruto. Lojzka pa tega ni mogla storiti, čeprav jo je glava bolela in je bila že vsega več kot sita. Prav zavoljo Primoža in Miha je morala potrpeti.

Svatje so se razhajali v bleščeč, od sonca obsijani novi sneg. Markovi iz Krnic in Maroltovi iz Ribnega se kar niso mogli odtrgati. Da so si sedaj postali z Brodarjevimi sorodniki, sta poudarjala fanta, in da bosta odslej naprej večkrat prišla v vas. V resnici jima je pa bilo samo za to, da je vsak hotel biti zadnji. Oba sta se nadejala, da bi mu Lojzka rekla kakšno posebno prijazno besedo in mu dala vsaj upanja, če že ne vročega poljuba.

Nazadnje so pa na Boštjanovo besedo vsi hkrati pognali in zvonkljaje odrrsali.

Prijazno je z drugimi vred odzdravljala z roko Lojzka.

Pognali so v tek.

Razgledni stolp na MEDVEDJAKU na Pohorju

»Hvala Bogu, da je konec,« je zavzdihnila na pragu Lojzka, odhitele v svojo sobico, odložila oklep svatovske obleke, legla in zaspala.

Drugo jutro jo je šele dan zbudil. Sonce je spet zablestelo nad zasneženimi vrhovi gora. Iz bližine se je iskrilo, kakor bi bil sneg z biseri posut. Kar vid je jemalo.

Lojzka se je spet lotila dela. Prijazno je stregla v krčmi. Najbolj pogosta gosta, samo v njenih mislih, sta bila Markov Primož in pa Maroltov Miha.

Klemen se je peljal v Postojno po kraška psa. Domov je pripeljal enoletna psa in psico. Poimenoval ju je za Sivorja in Sivo.

K Brodarju je čedalje bolj pogosto prihajal v vas Markov Primož iz Krnic, Miha je pa zadnji čas izostal.

TRI MAME

Sveti Jakob apostol in sveta Ana, mati božje Matere, sta skoraj posekla že vse seno in pridno žela žito.

Na KOČNI nad Jesenicami

Vreme je bilo kakor naročeno. Ni čuda, da so bili ljudje kljub utrujenosti vesele volje. Tudi če je bilo vse tiho, se je nad njivami in sečami noč in dan skrivnostno oglašala nekako oddaljena pesem:

»Mrzle rose, svetle kose,
rada travca se kosi.
Jaz pa vedno preišlujem,
oh, kaj delaš, dekle ti.«

Včasih je tudi Primož zapel. Ata Boštjan je prisluhnil pesmi svojega najstarejšega sina, bodočega gospodarja, in je koj uganil, da se iz fanta oglašava pravzaprav srce dekliča.

»Le na kateri so se mu ustavile oči? Da ne bo kaj za domačijo narobe, če ni znal srca povezati s pametjo,« je zaskrbelo očeta. »Malo zgodaj je še,« je razmišljal Boštjan. »Koj jutri z Mino ne moreva dati iz rok. Sta še dva fanta in dve dekleti za njim. Špelca je še otrok. Ne rečem, da bi se morala prej močiti, preden mu izročim gospodarstvo in se mu umaknem. Preskrbljena pa mora biti moja mala Špelca.«

Boštjan je nekako slutil. Ko je pa zvečer Mini omenil Primoža, je že vedela, da se rada vidita z Brodarjevo Lovzko.

Prav. Ni imel nič proti. Da bosta morala nekaj let čakati, si je pa koj izgovoril. Če bi skušala svojo ljubezen tako zaobrtniti, da bi se hkrati k poroki in krstu mudilo, naj se za

grunt kar pod nosom obrišeta. Bo pa Jaka doma gospodar. Najmlajši izmed fantov, ko Jernej za gospoda študira. Ali pa celo katera izmed deklet, najsi bo Minca ali pa Špelca.

»Mu že povem,« je Mina potrdila moževo misel, se obrnila in zaspala. Bila je trudna, kakor bi jo s križa snel, in je komaj čakala sopraznika svete Ane, ko se matere tudi sredi tedna utegnejo malo več pogovoriti o otrocih in nazadnje tudi o možeh, »o dedcih« so imele navado reči in s to besedo skušale prikriti, kako bi jih težko pogrešale.

Ob devetih bo maša na Rodinah. Pri stari fari pred oltarjem svete Ane. Kako bo lepo, se je že naprej veselila Marklja iz Krnic in že težko čakala prihodnje srede.

Na svete Ane dan je zgodnje sonce vzšlo na jasno nebo. Dan je na Rodinah navsezgodaj nabijalo. Sedem je zvonilo z velikim, kakor ob nedeljah in praznikih. Prav tako se je ob osmih spet oglasil veliki zvon in napovedal mašo za deveto uro. Tri četrt je pa spet nabijalo.

Vsa pota proti Rodinam so oživele. Cerkev se je napolnila skoraj s samimi ženskami, čeprav so bili v bratovščini svete Ane vpisani tudi moški.

Cerkev se je bila natrpala do gneče, da so se strežniki in župnik Salezij s težavo pririnjili izpred glavnega oltarja v stransko kapelo svete Ane.

Morebiti prav zavoljo tega gopod po evangeliju niso odšli na prižnico in so se obrnili in kar pred oltarjem spregovorili: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!«

»Na vse večne čase, amen!« je odgovorila cerkev.

Nato so odmolili očenaš in gopod župnik so prebrali berilo za dan svete Ane. Nekatere stavke je Salezij Kristijan poudaril, da jih nihče ni mogel preslišati: »Kdo bo našel močno ženo? Srce njenega moža se nanjo zanaša in dohodkov mu ne bo manjkalo. Ona skazuje dobro in ne hudega vse svoje žive dni. Še ponoči vstaja in daje pridobitka svojim domačim in jedi svojim deklam. Svojo roko izteguje po težkih rečeh in njeni prsti prijemajo vreteno. Svojo roko odpira ubogim in svoje dlani steguje proti potrebnemu. Ne boji se za svojo hišo snežnega mraza; zakaj vsi njeni domači imajo dvojno oblačilo. Sloveč pri vratih je njen mož, kadar sedi z deželnimi svetovalci. Njeni otroci se vzdigujejo in jo blagrujejo; tudi njen mož jo bo hvalil. Goljufiva je prijetnost in prazna je lepota; žena, katera se boji Gospoda, ona bo hvaljena.« Zadnje besede je poudaril, kakor bi jih pribil.

Za evangelij je razločno prebral priliko iz svetega Matevža: »Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritemu na njivi, katerega je človek, ki ga je našel, skrill in od veselja nad njim gre in proda vse, kar ima, in kupi tisto njivo.« Vsi so ta

edini stavek evangelija razumeli, da je tisti skriti zaklad žena.

Sivolasi, petinšestdesetletni župnik bi ne bil več Salezij Kristijan, če bi ne bil s prijaznim in priljudnim glasom najprej nadvse povečal devištva brez madeža spočete božje matere Marije in visoko povzdignil ob njem lilije nedolžnosti, ki jo prenekatera iz ljubezni do Boga in Matere prinese iz nedolžne otročnosti skozi zapeljiva dekliška leta neomažeževano in vse kasnejše viharje nedotaknjeno, prav do poznega groba.

»Le zakaj nisem ostala dekle?« si je zaželela ta in ona izmed mater.

Od devištva je pa znal gospod Salezij besedo tako zaobrtni na materinstvo, kakor bi hotel sveto Ano celó povzdigniti nad samo materinsko devištvo božje matere Marije. Nad vse matere pa je postavil sveto Ano.

»Edino ona,« je dvignil prst, »sama rojena v suženjstvu greha, je rodila otroka brez madeža izvirnega dela spočetega, sólo devico in greha spočetega, sólo devico in greha mater božjo Marijo. Nobena žena je ni dosegla in je nikdar nobena ne bo.«

In je znal materinstvo tako povečati, da kar nobeni materi več, tudi tistim ne, ki so imele bolj nerodne otroke, ni bilo žal, da so v bolečinah rodile nerodneže.

Pa je župnik Salezij še globlje porijel: »Sveti Ani, materi božje matere Marije, bi pa ob stran postavil matere duhovnikov. Redka je fara, ali pa je v ljubljanski škofiji sploh ni, kakor je moja prejšnja rodinska, sedanja brezniška, ki bi lahko pokazala na tako visoko število duhovniških mater kakor naša. Njih sinovi so postali namesto vozarji farji.« (Ta beseda v tistih časih ni bila žaljivka: pomenila je čisto navadno duhovnika.) »Namesto ob parizar in konje so stopili pred oltar. S tem so pognali in najbolj strm klanec in si naložili najtežji tovor, neumrljive duše, tudi vaše, da jih pripeljejo s sprhljive zemlje v večno sveto nebo.«

Cerkev je prisluhnila, da niti dihati ni nihče upal.

»Priznam,« ni Salezij Kristijan izključil sebe iz te verige nebeških vozarjev, »ne bi zmogli, ko bi ne bili kakor Marija. Ona je rodila v Betlehemu in hlevcu Jezuščka. Predstavite si, kako ga je v plenicé povila in

vsí so razumeli, da je tisti edini zaklad — žena

v jasli na slamico položila, ko ni bilo kaj v roke vzeti! Kako ga je leto dni jemala v naročje in ga pestovala in dojila!«

Kar nekako od zgoraj navdihnjen je s krotkim in prikupnim glasom pristavil: »Tisto noč bi ne hotel biti sveti Jožef, čeprav je sedaj največji svetnik... Duhovnik pa, božji vozar... Duhovnik. Z Marijo, samo Materjo božjo sem ga prisposobil in še več. Marija. Kakor je ona Jezusa v štalci rodila en samkrat, tako ga mašnik pri vsaki maši v podobno kruha in vina pokliče, bi rekel, rodi, prav tistega, ki ga je Marija pestovala, prav tistega, pod čigar križem je stala. In biti mati takih vozarjev, ki vas ni malo med vami... Lahko ste ponosne!«

Saleziju se je zadelo, da je šele po štiridesetih letih spoznal svojo faro. Kakor nekako nejevoljen je pridigo sklenil: »Ne vemo, če ste me prav razumele. Malo sem se zapotegnul. Nič ne de! Povedati sem hotel samo to: molíte za čim več duhovnikov — božjih furmanov, da ne boste obstale sredi klanca! Tisti pri parizarjih so nam pa tudi potrebni, še bolj potrebni so pa molitve. Da se ne bodo njih telesa ubila, še manj pa duše. Saj me razumete. Pa še to poudarim, da ste matere duhovnikov nekako sestre svete Ane in matere samega Sinu božjega, Jezusa Kristusa. Amen.«

Če kateri, je Mini, Marklji iz Krnic, Kristijanova pridiga segla do dna srca. Jernej, drugi njen sin, je bil že v modroslovju. Še letos se bo

moral odločiti za duhovna ali pa za posvetnjaka. O, kako je vso mašo prisrčno prosila sveto Ano, naj ji pripelje Jerneja pred oltar, da bo tudi sama postala sestra svete Ane.

Prav ko je to domislila, je bilo njene pobožnosti konec. Ne daleč od sebe je začula globok vzdih. Ozrla se je in videla Ribičko iz Vrbe, tudi Mino, ki si je na skrivaj obrisala solzo. Kaj bi si je ne! Njen najstarejši fant, France (pesnik France Prešeren), je v jeseni namesto v Ljubljano v bogoslovje, česar se je bila trdno nadejala, odšel študirat na Dunaj. Najrajši ga je zmotil Ovsenikov Matija iz Žirovnice.

Marklja se je nehote ozrla malo naokrog: »Lej, saj prav tamle Špela, njegova mati, kleči, pa ni videti kar nič vznemirjena.«

Marklja Mina, modroslovca Jerneja mati, je začutila, da se mora prav zaradi njega z Ovsenikovco in Ribičko malo več pogovoriti. In je znala tako obrniti, da so najprej obiskale vsaka svoje grobove, potem pa skupaj odšle od praznovanja svete Ane na Rodinah proti Krnicam, kjer je obe povabila na dom.

Med potjo nobeni izmed treh mater niti na misel ni prišlo, da bi se ozrla po lepoti gorenjskih gora in na zoreča polja. Njih misli so imele preveč opraviti z zorečim sadom lastnih teles.

Pri kavi pa — kava je veljala tiste čase za silno zapravljivost — pri kavi se je pa Ovsenikovca izdala, da sta z možem že večkrat rekla, kako sta pogrešila, ko sta najstarejšega dala v šole. Gospodar, kako si boljšega za dom ni treba želeli. Kar razumeti ga ni mogoče. Z enim izmed profesorjev je prišel nekaj navzkriž, pa mu je dal nepovoljen red, tako da je moral tri leta na svoje stroške študirati za duhovna. Ni čuda, da je skoraj tik, preden naj bi stopil pred oltar in zapel 'Dominus vobiscum', izpregel. Zaradi ženske gotovo ne. Na učenje tujih jezikov je pa menda ves nor. In zaslužiti zna. Dómu je že dokaj pomagal in Janeza kar sam vzdržuje. Jaz ga ne morem obsojati. Sam boljše ve, kaj je prav. Dovolj je učen.«

Oglasila se je Ribička: »Jaz sem pa trdno prepričana, da bi bil tudi naš France šel v lemenat, ko ne bi bil vaš izpregel.«

»Že mogoče.«

»In naš Jernej bi tudi kar gotovo zapel novo mašo, če bi jo bila pred njim vajina dva,« je pristavila Marklja.

»Ne rečem,« se je spet oglasila Ovsenikovca. »Povem pa, če ga je res Bog izbral, mu ne uide, če pa ne, Mina, ne privoščiči lastni krvi nesrečnega življenja!«

In so se vse tri mame nekako sprijaznile z življenjsko potjo svojih sinov, vozarjev brez konj in parizarjev, in so začele govoriti o vsem drugem večinoma vsakdanjosti, o petlvi in žetvi in košnji in grabljenju.

Preden so se razšle, je pa učenjaka Matije Čopa mati, Špela, Ovsenikovca iz Žirovnice še to povedala: »Nič ne marajta! Naši možje so vsi trije vozarji. S parizarji in konji so zaslužili v dežju in mrazu in tveganju pri kupčijah za šole, da pomorejo sinovom do lažjega kruha. Če so sinovi svojih očetov vozarjev, in to so vsi trije, kakor sodim, utegnejo nataktniti na parizar življenja visoka kolesa svojega uma. V voz pa zaprežda samega sebe, ne konj. Nič prida se jim ne obeta.«

»Vam je lahko,« je vedela oporekati Mina Marklja. »Imata v sorodstvu duhovnikov, da se, bi rekla, iz njih ne vidita. V naši družini pa do slej še nobenega ni.«

»Moli, morebiti izprosiš!« je vedela svetovati Ovsenikovca, katere najstarejši sin Matija je na svoje stroške študiral bogoslovje, pa vseeno ni zapel nove maše.

»Bom,« je pritrdila Mina, Boštjana žena.

Tri mame so se razšle. Vsaka je mislila po svoje, česar bi pa druga drugi nikakor ne hotela zaupati.

Pogled v zimsko KRANJSKO GORO

VESELI ŠTUDENTJE

Neurje je pripodilo družbo veselih študentov v krčmo pri Brodarju na Bistrici.

Ko so se zadržili v vežo, je gospodinja Lenka pravkar začela moliti očenaš v čast svetemu Mohorju in Fortunatu zoper hudo uro. Hkrati je pa dala na žerjavico med mestejami vršiček oljke in vejico beganice, obe blagoslovljeni na cvetno nedeljo. Fantom ni drugega kazalo, kakor da so, radi ali neradi, poprijele in z družino vred odgovarjali molitvi.

Lenka je molitev končala in se pokrižala. Isto so storili drugi. Kar hkrati so se vsi ozrli na novoprišle in skušali uganiti, kdo bi utegnili biti.

Ni bilo treba dolgo ugibati. Iz kopice študentov je stopil Markov modroslovec Jernej, ponudil gospodarju roko in pozdravil: »Dober dan, stric Klemen.«

»Bog te sprimi, Jernej,« se je razveselil nečaka Klemen.

Jernej se je z veselimi očmi ozrl okoli in koj prepoznal Lenko. »Če prav sodim, ste vi moja nova teta.«

»Seveda sem,« mu je pritrdila mlada žena. Segla sta si v roko.

»Tale bo pa Lojzka, vaša sestra. Saj druga biti ne more, ko sta si tako brhko podobni.«

»Sem,« je pritrdila točajka in mu tudi podala roko. »Ti pa ne moreš tajiti, da si Markov Jernej iz Krnic.«

»Sem in sem ponosen na to.«

»Gotovo postaneš gospod. Morda celo škof,« je pripomnila Lojzka.

Jernej na te besede brhkega dekleta ni odgovoril. Odgovor je kar nekako zamečkal: »Z mano hodijo še trije: dva Bohinjca in en Dolinec, ki bodo prav tako kakor jaz šele stopili v življenje. Vsi smo modroslovci. Pa za sedaj nas zanima samo vprašanje, če bomo nocojšnjo noč lahko na vašem senu prespali. Pa če bi nam malo večerje dali. Zato bi vam nekaj poskočnih zaigrali, če vam je prav.«

»Prav, prav,« sta hkrati pritrdila Lenka in Klemen.

Jerneja in njegove sta povabila v hišo, kjer so se najprej odžejali, potem pa še do sita založili.

Nato je Gorjušec Joža prijel za kitaro in začel peti. Ostali trije so poprijeli in iz mladih grl je na širo-

ko in ubrano zadonela študentovska pesem:

»Gaudeamus igitur...«

»Peti pa znate,« je pohvalila Lojzka fante. »Jernej, kako se to po naše reče?« Markovega je zato pozvala, ker si drugih ni upala nadlegovati. Pa tudi zato, ker ji je bil izmed vseh najbolj všeč. In je kar nekako nezavedno prisledla k njemu za mizo na klop.

Jernej ji je položil roko okrog pasa in ji začel precej po svoje razlagati: »To se pravi, ljubi moj deklíč, nekako takole: ‚Sedaj se veselimo, dokler še leta mlada živimo. Po zorni mladosti, po sivi starosti, počitek v jami dobivamo.‘«

»Kaj o smrti govoriš?« Lojzka je kakor nejevoljna vstala in šla postreč novemu gostu, ki sta ga privabili petje in kitara.

Kar mimogrede se je huda ura unesla in zahajajoče sonce je pordečilo že jasne vrhove gora.

Krčma pri Brodarju na Bistrici se je čedalje bolj polnila. Saj sta v goste vabili struna in piščal.

Lenki, gospodinji, se je kar samo smejala. Saj so ji ta večer šli krčmarski posli v cvetje kakor že davno ne.

In so godli in peli in pili in se vrteli, da se je nazadnje vsem s hišo vred vrtelo v glavi.

Lenka, Brodarka, je študente bogato gostila. Zanj je bil trošek proti temu, kar so ji pridobili, smet. Tudi sama je pomagala točiti, samo da je lahko Lojzka s čim več gosti plesala. Njej sami se ples ni več spodobil. Nosečnost se ji je že kar precej poznala.

Proti polnoči je pa opazila, da skuša Lojzka čim večkrat plesati z Jernejem. Tudi tega ni prezrla, da sta začela glave stikati. Ni ji bilo prav. Reči pa zdaj ni mogla ničesar. Če je res, kar je zaslutila, ne bo prav. In je kljub temu, da je v njen žep zacingljjal še kakšen srebrnik, začela goste opominjati, naj bi za nocoj nehali.

Kazalci na uri so se pomaknili že precej čez polnoč, preden se je krčma pri Brodarju izpraznila. Tudi Jernejevi prijatelji so bili utrujeni in so prosili Janeza, brata gospodinje, naj jim pokaže ležišče na senu.

Jerneju samemu se pa še ni nič mudilo. Ponudil se je, da pomaga Lojzki pospraviti.

»No le, no le,« je bila mlada točajka koj voljna.

Gospodinji pa ni bilo nič kaj prav. Pa bi se čudno videlo, če bi ugovarjala. Rada bi šla že spat, pa ni mogla. Sedla je v kuhinji za mizo in kaj kmalu zadremala. Bila je trudna.

V hiši pa sta hitela pospravljati in pometati Lojzka in Jernej in sta vreščala in se pridušeno smejala in sta hotela še malo posedeti, ko so se odprla vrata in se je morala Lenka prav precej premagati, da je samo resno opomnila na spanje in ne rezko ukazala: »Spat!« In je še potihem pristavila: »Smrkavca!«

Gospodinja je odšla v zgornjico. Klemena niti zbudila ni. Zaspala je koj, ko so ji padle oči skupaj.

Lojzka in Jernej sta pa slišala še dan zvoniti. Mlada točajka v beli postelji v svoji sobici, modroslovec Jernej pa na dišečem senu.

Drugo jutro so vsi malo dlje poležali.

Dokaj dopoldanskega klanca je prevozilo že sonce, preden so pripeleli s svojih senenih blazin v krčmo veseli študentje svoj »Gaudeamus«.

Brodarka je zmajala z glavo in rekla sama pri sebi: »Neugnani so. Ni čuda, da dekleta rada za njimi pogledajo. Samo Lojzke, naše Lojzke, mojega otroka pravzaprav, naj nikar ne motijo!«

Lojzka, res bolj otrok kakor sestra, se je prav ta hip veselil študentom zvonko zasmejala.

Jernej je prišel v kuhinjo in je lepo poprosil: »Teta! Nikar nam ne zamerite: smo pač mladi in brez skrbi in vsi trdnih vozarjev sinovi!«

»Saj skriti ne morete, bahači. Ali naj vam potem skuham furmanske žgance?« Tako so rekli tiste čase ocvrtim piščancem. »Morda se vam pa tudi jedovi, z zaseko zabeljeni, ne bodo zataknili v grlu?«

Jernej je razumel duhovito besedo, sedel na klop in se kakor razširočil: »Teta, na furmanske žgance ne utegnemo čakati, se nam preveč mudi. Kar jedove skuhajte! Če se ne nam zataknejo, jih pa z vinom poplaknemo.«

In so spet zabrenkali in zapeli, kakor bi ga snoči niti kaplje ne bili imeli.

Mladi zdravi fantje so pomedli kopato skledo mastno zbeljenih žgancev in spili nato vsak svojo ljubensko skodelico mleka.

Bohinjca in Dolinec so začeli nagovarjati, da bi šli. Jernej se je pa nekaj obotavljal. Pa ga je Bohinjec Janez, ki je videl snoči, kako je vzkliła ljubezen, ki utegne pognati korenine, naravnost pobodel: »E, hudirja, za danes idimo! Saj bosta imela z Lojzko še dovolj časa, da se bosta drug drugega nagledala. Če bomo mi hodili po štiri ure in še dalje k planšaricam v vas, boš menda tudi ti zmoget po ravni cesarski cesti, če si kaj fanta.«

Lojzka se je hitro obrnila h kozarcem na točilni mizi in jih začela po nepotrebnem prestavljati, da bi skrila rdečico.

Janez je stopil tik nje, ji položil roko na rame in se zasmejalo: »Deklič, nič ne skušaj skrivati! Večina zdravih deklet dozori skozi cvet prve ljubezni v rodovitno rastlino. Pa ne mislim samo materinstva. Tudi ta in ona resnično pobožna nuna utegne biti vmes. Samo greha nikar!«

»Gospod...?« je zaokrenila Lojzka glavo in Janeza hvaležno pogledala.

»Kakšen gospod!« se je na široko zasmejalo Janez. »Bohinjec sem, ki je s svedrom kravo drl.«

Prav takrat je stopil v krčmo k Brodarju sošolec Lojz, Blejec. Ne sicer mrk, ampak sam zase zamišljen fant.

Bučno so ga pozdravili snočnji veseljaki.

Pa je spet spregovoril Janez: »Norčij bo za zdaj dovolj. Če še ne mislite iti, grem sam naprej.« In je pri priči vstal in vprašal krčmarico Lenko: »Mama, koliko smo vam pa dolžni?«

»Kaj boste dolžni! Prej jaz vam.« In so se vsi lepo zahvalili.

»Namenjeni smo k Mariji Udarjeni v Ljubno.«

Markov Jernej je pa mladi točajki Lojzki na uho prišepnil: »Jaz sem pa poleg božje poti še bolj radoveden, kakšen je tisti hribček, na katerem se je razcvetela taka rožica, kakor si ti, Lojzka.«

Mlada točajka je zardela.

Teга izmed družčine nihče ni opazil. Gospodinji Lenki pa v skrbi za mlajšo sestro tudi ta zaupnost med Lojzko in Jernejem ni ušla.

Oglasil se je Dolinec Miha: »Iz Ljubnega gremo pa na Brezje.«

Odšli so po mostu čez Tržiško Bistrico in naprej. Dan je bil jasen in

Zima pod PECO

sončen in so se drug za drugim pričeli znojiti. Prvi je snel cilindri Lojz. Obenem je zarožljajal z rožnim vencem in začel moliti: »Ki si ga devica Marija od Troštartja svetega Duha vase sprejela. Češčena Marija, gnade si polna...«

In je družba veselih študentov, s svetlimi cilindri v rokah, s skodranimi lasmi, dolgimi do tilnika, priromala brez sramu do Marije Udarjene na vrhu vasi.

Zlato okronana s prav tako zlato okronanim Jezuščkom na levici in z zlatim žezlom v desnici, oba pa oblečena v težko svilo, bogato vezeno z zlatom, jih je pozdravila Marija Udarjena.

Kar sama so se pripognila kolena in zadršala po romarsko okrog oltarja.

Da počijejo in da še vsak zase pomoli, so sedli v klopi.

Drug za drugim so začeli vstajati. Odšli so iz cerkve in po stezi navzgor.

Markov Jernej se je pa kar zgubil, da nihče ni vedel ne kdaj ne kam. Šele na vrhu griča so ga pogrešili.

Jernej je mimogrede skočil pogledat malo k Lončarju.

»Dober dan, mama!« je prijazno pozdravil na pragu Lončarko, zdravo žensko, na oko in v resnici okoli petdesetih.

»Bog daj!« je Lončarka nezaupno pogledala gosposkega mladca.

»Nič se ne bojte, mama!« je hitel Jernej segati v roko Lončarki. »Ni sem prišel pobirat fronkov (davkov). Markov iz Krnic sem. In Klemen Brodar iz Bistrice, ki ima vašo Lenko, je moj pravi stric.«

»Lej ga!« mu je Lončarka prisrčno stisnila roko. »Stopi no malo v hišo!«

bo še

kako diha in niha življenje naših ljudi po zahodni Evropi?

iz zdomstva

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Naše prvo srečanje v novem, še ne dodelanem klubu na Martinovo nedeljo je bilo res čez pričakovanje prijetno. Mala gostinska soba je posrečeno urejena in napravi vtis domačnosti.

Seveda pa so bili slavljenci tisti, ki so srečanje naredili prijetno. Ga. Silva Joun-Lesjak je obhajala 60-letnico življenja, g. Martin Dominko svoj god in naš organist g. Anton Zorè svoj rojstni dan. Žal je organist prišel šele popoldne, ker je moral dopoldne v VOEST-u delati. Ga. Silva je postregla z dunajskimi zrezki in potico, g. Martin je preskrbel vino, ostalo pa g. Zorè. Bilo je res veselo kakor nekdanj.

Na prvo adventno nedeljo pa je bila blagoslovitev novih prostorov. Sicer dela še niso popolnoma dokončana, pa smo se le odločili za to nedeljo, ker smo imeli med seboj letošnjega novomašnika, g. Vilija Kovača, sorodnika Sadlovih in Kovačevih.

V uršulinski cerkvi smo se najprej zbrali v velikem številu. Pred oltarjem je gdč. Anamarija Sadl z

Gregorčičevo »Daritev« pozdravila novomašnika, ki je v začetku maše pozdravil s kratkim nagovorom navzoče rojake. Zbor na koro je spremljal mašo s slovesnim petjem.

Po maši smo odhiteli v naš center. Napolnili smo vse tri prostore: gostinsko sobo, mladinsko sobo in dvorano. Ob 11,15 je prišel škofijski referent za zdomce dr. Vincenc Balogh in prostore blagoslovil. Zahvalil se je vsem, ki so sodelovali pri obnovi prostorov. Zbor je zapel versko pesem pred blagoslovom in koroško »N'mau čez izaro« po blagoslovu. Nato smo sedli k skupnemu kosilu, ki se ga je udeležil tudi g. dekan Jožef Mayr, naš finančni steber, ki je izprosil potreben denar pri Škofijski finančni zbornici. Tako sedaj vidimo, da imamo tudi mi korist od cerkvenega davka, ki ga včasih morda z nevoljo plačujemo.

Da je center tako lepo urejen, gre zaslugi predvsem onim Slovincem, ki so pozhrtvovalno pri obnovi sodelovali.

Mojstrsko se je izkazal g. Milan Strah, na katerem je bila glavna teža. Poleg njega je veliko časa žrtvoval g. Anton Zorè, ki je vse potrebno nakupil in tudi z delom veliko pomagal. Zahvaliti se moramo tudi g. Hrastelju, ki je vedno priskočil na pomoč, kadar smo ga potrebovali in to kljub svojim letom. Pridno so pomagali, posebno pri čiščenju, g. Živkovič, ga. Joun in ga. Sadl. Pa tudi mladi so priskočili na pomoč pri vodnih napeljavah, pri zidanju, česar smo še posebno veselili. Zaveze sta sešili ga. Vrečarjeva in ga. Kokelova. Posebna zahvala tudi vsem našim kuharicam: gospem Duhanič, Joun, Kokel in Zorè. Gdč. Marjanka Rakušček in Toni Zoretova sta stregli pri mizah. Za dobrega »plačilnega« se je izkazal Stanko Duhanič ml.

Zvečer ob sedmih smo zaključili ob dobri volji in s prijetnimi spomini novomašna slavnice in odprtje novega centra. Naša dolžnost sedaj bo, da bomo prostore za srečanje res uporabljali za duhovno oblikovanje, pa tudi za prijetno slovensko zabavo, kamor bistveno spada petje naših narodnih pesmi.

Ribičevo družino je lani 7. novembra razveselilo rojstvo prvega otroka. Na nedeljo Kristusa Kralja je bilo med slovesno mašo dete krščeno na ime Boris Anton Ivan. Za bota je bil otrokov stric Mihael Planjšek. Očetu Zlatku in mami Darinki, roj. Grandovec, želimo, da bi jima bil otrok vedno v veselje in da bi ga res vzgojila v dobrega vernika Cerkve in zavednega Slovence. Vsi vemo, da je pri vzgoji najbolj uspešen dober vzgled staršev.

Pri »Martinovanju« smo tokrat pogrešali našega izvrstnega harmonikarja g. Štefana Baranjo. Nekaj dni prej je namreč pri delu na teniškem igrišču, kjer je že nad 10 let zaposlen, tako nesrečno padel, da je dobil kompliciran zlom noge. Želimo mu, da bi se dobro pozdravil, da mu ne bo treba v prezgodnjo invalidsko rento.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Sliši se, da nameravajo naši mizarji, ki delajo v lesni tovarni, na pomlad oditi domov. Če bodo ti odšli domov, se postavlja vprašanje, ali bo slovenska maša v Halleinu še potrebna? Gotovo, kajti če bodo prihajali vsi, ki bodo še ostali v teh krajih, nas bo še vedno čez 25. Če pa računamo še z onimi Slovincami, ki so poročene z nemško govorečimi, nas bi bilo kar okrog 40. Duhovnik je začel prihajati v Hallein na prošnjo delavcev. Ali bo še hodil v bodoče, pa zavisí od narodne zavednosti naših ljudi.

SALZBURG — Slovencev v Salzburgu in bližnji okolici ni malo. Vendar se tudi med njimi opaža neka brezbriznost v slovenski verski zavesti. Nekateri, ki so redno prihajali, so odšli v druge kraje, nekateri pomrli. Naloga študentov, ki študirajo na salzbirški univerzi, bi bila, da bi z obiski poživljali slovensko zavest.

Res je težko, saj se sedaj po maši ne moremo zbirati v dvorani, ker usmiljenke hišo popravljajo in se dela vlečejo v nedogled. V decembru se bomo pogovorili, če se ne bi preselili z mašo v semenišče. Seveda je pa s tem zvezanih mnogo težav, zlasti tedaj, kadar ni bogoslovcev.

Med tombolskim žrebanjem so vsi navzoči napeto poslušali in gledali.

PREDARLSKA

Martinovanje in miklavževanje

Praznovanje sv. Martina je pri nas že tradicionalno in tako so naši rojaki in prijatelji zopet napolnili dvorano v Rankweilu do kraja. Sicer smo imeli pred prireditvijo skupno sv. mašo, vendar smo potem v dvorani bolj slavili žlahtno kapljico, ki ji sv. Martin vsako leto potrdi zrelost. Rado se je tudi vse vrtelo po zvokih izvrstnega plesnega orkestra naših fantov.

Kot običajno, smo vpletli v program majhno igrico, v kateri se mlada žena znaša nad svojim mozem, ker ji k novi pomladanski obleki noče kupiti še pripadajočega klobuka in dežnika, ter ga zaradi tega hoče celo zapustiti. Do tega pa ne pride, ker se nenadoma pojavi še mati mlade žene, ki je svojega sitnega moža zares že zapustila. Mladega moža ta dvojna obremenitev vrže ob tla.

Veliko privlačnost je predstavljala tudi tombola v priredbi našega Slovenskega planinskega društva. Bilo je na razpolago 200 dobitkov z glavnim dobitkom: športno kolo z dvanaajstimi prestavami. Glavni dobitnik je bil seveda izžreban na koncu in se je splošna napetost s potekom žrebanja vedno bolj stopnjevala. Sreča to pot ni imela zaprtih oči, saj je glavni dobitnik pripadel učenecu glavne šole v Hohenemsu, po imenu Robert Kocet. Mladi fant izvira sicer iz madžarske družine iz

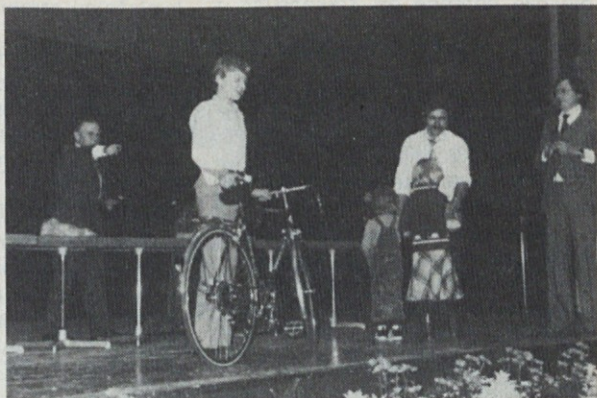
Prekmurja, ki se pa redno udeležuje naših prireditev. Pri svojih 14-ih letih govori poleg materinskega jezika še slovenski in nemški jezik in bo na ta način dobro shajal v svojem poklicnem življenju. Veseli smo, da se naših prireditev udeležujejo tudi pripadniki drugih narodnosti.

Razglašeno je bilo, da bo Slovensko planinsko društvo v času od 10. do 13. februarja 1981 na planini Bodele pri Dornbirnu priredilo *smučarski tečaj za otroke do 15. leta starosti*.

To je že drugi tak tečaj in je treba prireditelje zelo pohvaliti, ker se bodo otroci naučili pravilnega smučanja, s čimer je možnost športnih nezgod zmanjšana. Podrobna vabila bodo razdeljena med obiskovalce slovenskih in hrvaških šolskih tečajev.

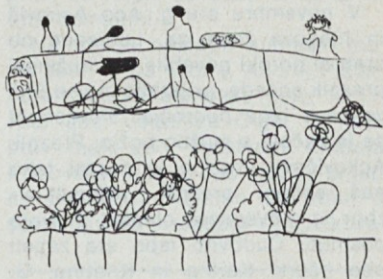
Miklavžev večer (5. decembra) je bil novost. Žal dvorana ni bila najbolj primerna; treba pa je upoštevati, da so na Miklavžev večer vse

»Zrušeni« mož v igrici na lanskem martinovanju v Rankweilu.

Glavni dobitnik tombole, mladi Robert Kocet, je ves srečen ob tako lepem dobitku.

Takole je videla hčerkica našega fotografa mizo z dobitki.

dvorane že zasedene. Miklavž je obdaroval približno 40 otrok ter jih po vzgledu svojega življenja navajal, da se nauče »deliti« z brati in sestrami ter z ostalimi prijatelji to, kar so v obilju prejeli. Sebičnost in zaprtost v svoj krog kviri lepo otroško dušo.

V spremstvu Miklavža je bil seveda parkelj, ki je bil pa zelo dobrovoljen in je povzročal več smeha kot strahu. To tudi zato, ker je prinesel s seboj v košu mladega parkeljčka. Upamo, da bo drugo leto Miklavž lahko pripravil veselje še večji množici otrok.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Mladina naše mladine: V družini našega dirigenta g. Vilija Roglja in

njegove soproge ge. Oksane so z veseljem sprejeli drugorojenca, krepkega fantiča, ki se bo imenoval Jurij.

V mladem ognjišču »Slomškovega« tajnika in dirigentovega namestnika g. Poldija Cverle in ge. Lidije, roj. Labus se veselijo prvorojenca Simona.

Družinske sreče dveh naših najožjih sodelavcev smo vsi veseli. Iskreno čestitamo k rojstvu obeh junakov in voščimo obilje božjega blagoslova pri vzgoji.

Dva srebrna jubileja: Nismo še poročali, da sta preteklo jesen g. Stanko Revinšek in ga. Zinka slavila srebrni jubilej skupnega življenja. G. Stanko je bil dolga leta zelo skrben predsednik društva »Slomšek«. Njun jubilej so pevci počastili s pesmijo, slavljence pa sta pevce, prijatelje in sosede počastila z dobro vaterljo.

V novembru sta g. Aco Ackovič in njegova žena ga. Lucienne ob srebrni poroki povabila na družinski praznik sosede, prijatelje in vse Slovence s tega področja. Slovesnost se je začela s službo božjo. Praznik Ackovičeve družine je postal tako naš skupni praznik. »Slomškov« zbor je slovesnost olepšal s svojo pesmijo. Čudovito lepo sta zapeli obe hčerki Karina in Kristina. G. Aco je vseh zadnjih 30 let naš zvest sodelavec. Isto pot hodijo tudi ga. Lucienne, hčerki Karina in Kristina ter sinek Frank. Dolžni smo jim hvaležnost in priznanje. Da v očeh Belgijcev in drugih narodnosti na tem področju nekaj pomenimo kljub relativno majhnemu številu, se moramo zahvaliti družinam, kot so Ackovičeva, Revinškova in, hvala Bogu, še mnoge druge.

K jubileju obema družinama iskreno čestitamo, izrekamo zahvalo, se priporočamo za naprej in ključemo: »NA MNOGAJA LITA!«

Zlata poroka: G. Ivan Rot in njegova soproga ga. Ivanka sta v krogu številne družine, sorodnikov in prijateljev slavila zlati jubilej skupnega življenja. Slavljence sta v začetku decembra pogosto mislila na mlada leta, na trpljenje in skrbi, na srečo in veselje, ki so ju spremljali v življenju. Kljub bolehnosti in utrujenosti sta srečna med dobrimi in

hvaležnimi otroki in vnuki. Mami bi nekoliko počitka koristilo, pa si ne da miru, vdano streže bolehnemu očetu, ljubeče sprejema otroke in vnuke ter ima za vsakega prijazno besedo in odprte roke. Kljub vsem križem in težavam so Rotovi srečna družina. Ljubijo se. To je njihova moč in tolažba. Bog jih živi!

Družabni večer: Društvo sv. Barbare je v novembru v Maasmecheleno imelo svojo prireditev v okviru SIZ, ki je lepo uspela. Prosto zabavo so v splošno zadovoljstvo vodili »Štirje kovači« iz Slovenije.

Opozorilo na novi naslov: Vljudno opozarjamo na novi naslov in telefonsko številko izseljenskega duhovnika s tega področja: Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, 3640 Eisdén, Belgie. (Telefon: 0 11/76 22 01).

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

SREČNO NOVO LETO 1981 želi vsem rojakom in rojakinjam po Belgiji in drugod po svetu »Zveza slovenskih kulturnih delavcev iz Charleroi« in se priporoča, da slovenski rojaki še v naprej podpirajo njeno kulturno delovanje in se pridno udeležujejo zlasti njenih prireditev.

Že sedaj opozarjamo, da bo tradicionalna *slovenska prireditev — SLOVENSKA VESELICA '81* — v petek, prvega maja 1981, v župnijski dvorani »Familia« v Gilly-Haies, Charleroi.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma, Impasse Hoche.

Miklavževanje smo letos imeli že v naši dvorani. Pod spretnim vodstvom Vojka so otroci pripravili kratko igrico kot pripravo na Miklavžev prihod, ki je razveselil vse naše otroke; pravzaprav pa smo ob tem

vsí postali otroci, vsaj v lepih spominih.

V nedeljo, 18. januarja, bo imel po maši *predavanje* naš astronom g. Janez Zorec z naslovom: »Izlet v vsemirje«.

MELUN

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 11. jan., ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie, 83 rue Adrien Chatelain.

ETRECHY (Essonne)

V petek, 6. 12. lani, je bila v Etréchy *pokopana* Vilma Casar, doma iz Šulincev v Premurju. Možu Ivanu, hčerkama in sinu izrekamo svoje iskreno sožalje.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Prvič smo se v večjem številu zbrali v naši dvorani za *miklavževanje*. Čeprav vsa dela še niso končana in dvorana še ni opremljena z vsem potrebnim, jo že kar uporabljamo, kar pomeni, da smo jo kravito potrebovali.

Na drugi strani se pa pridno pripravljamo za *blagoslovitev*, ki bo v nedeljo, 22. febr., o čemer boste več brali v prihodnji številki.

Ob novem letu vsem želimo vso srečo in obilje božičnega blagoslova. Stopimo vanj z mladostnim zanosom, da bo vsak prispeval tudi k temu, da bomo v novem letu poglobili in razvili življenje naše skupnosti in našo medsebojno povezanost! Pri tem pa seveda ne pozabimo, da so stroški z Domom veliki in da nas teži nepovrnjeno posojilo, ki smo ga morali vzeti, da smo hišo mogli kupiti.

Vsem dosedanjim dobrotnikom se pristrčno zahvalujemo, kajti samo z vašo pomočjo smo mogli priti tako daleč; vse pa prosimo, da tudi vnaprej mislite na finančne probleme Doma, saj gre za našo skupno zadevo.

Darove za dom pošljite na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
3, Impasse Hoche
92320 CHATILLON

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Sv. Barbara nas je zbrala kot eno družino v slovenski kapeli »Matere izseljencev«, kjer smo se spomnili zlasti vseh preminulih članov Društva sv. Barbare. Nato smo ves dan preživeli v bratskem krogu v Slovenskem domu. Vsem udeležencem zlasti odličnima kuharicama, prisrčna hvala za lepo popoldne.

Miklavževanje je napolnilo našo farno dvorano z mladino in rojaki iz vseh krajev v okolici. Nastop mladine v pesmi in igri nas je navdušil, kot tudi venček narodnih pesmi cerkvenega zbora.

Zahvala bodi izrečena zlasti požrtvovalnemu odboru Društva sv. Barbare pod predsedstvom Vinka Razložnika, našemu neutrudljivemu organistu Andreju Rebolju kot tudi g. Cirilu Turku za film o naši Koroški in Jožetu Rapužu za skioptične slike iz Slovenije.

30. novembra smo se zbrali v Armentières v zasilni kapeli Naše Gospe Lurške v lepem številu iz vse okolice skrajnega severa Francije. V farni cerkvi se je namreč v majniku zrušil strop med večerno mašo. Ker so bili vsi verniki zbrani okrog oltarja, ni bilo človeških žrtev.

Mašo smo darovali za pokojno Anico Bizjak. Pri bratskem srečanju v farni dvorani smo bili zlasti veseli, da je prišel med nas Martin Klopčič, ki je imel med počitnicami ne-

Pokojni Jožef Simončič iz Billy-Montigny

Na lanskem miklavževanju v Mericourt-s-Lens

srečo pri popravilih doma in si je zlomil peto.

Vsem rojakom prisrčna zahvala za gostoljubnost!

Božje otroštvo so po krstu prejeli v Méricourt: Tony Druon, Nikolaj Gabas in Ludvina Helena Sturm. Naj jih vedno spremlja božja milost v življenju!

22. novembra 1980 sta si dala zakrament sv. zakona v Méricourt-s-Lens Bruno Druon in Dominika Sawrei. Mladoporočencema naše želje božjega blagoslova!

V Arrasu je v mestnem zavetišču dobro pripravljen odšel v večnost g. Jožef Simončič lani 17. novembra v svojem 83. letu življenja. Po rodu iz Sevnice ob Savi je prišel s svojo ženo v Francijo in se naselil v Billy-Montigny. Skrbno je vzgojil svoje tri otroke; zlasti najstarejši sin Jean mu je v zadnjih letih in mesecih sinovsko vračal njegovo skrb in dobrotu. Po značaju tih in blag, je pokojni zlasti rad prebiral slovenske knjige in liste. Vsakemu obiskovalcu je rad naročil: »Pa prinesite kaj za branje!«

Pokopan je bil na pokopališču v Billy-Montigny ob veliki udeležbi rojakov in domačinov. Naj bo Gospod njegovo veliko plačilo!

Sinovom in hčeri naše krščansko sožalje!

Vsem rojakom milosti in božjega blagoslova polno novo leto!

AUMETZ

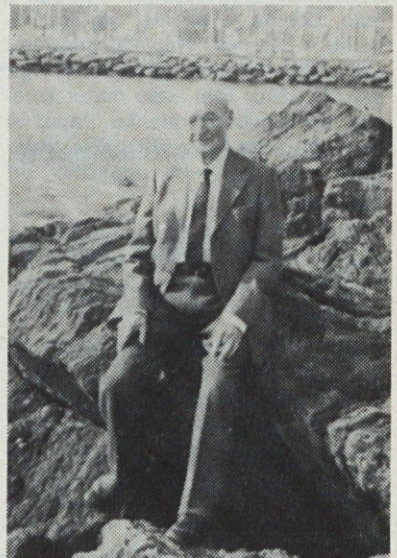
8. novembra lani nas je obiskal glasbeni ansambel »Štirje kovači«. Prireditev se je vršila v veliki ob-

činski dvorani, ki služi tako športnim kot drugim prireditvam.

Ker si mogel, ko si prišel v dvorano, takoj sestiti za mizo in si naročiti po želji pijačo, je bila dvorana, čeprav velika, tako rekoč zasedena; prišli so rojaki od blizu in daleč in tudi domačini.

Najprej je nastopil aumeški moški zbor, ki ga vodi g. Andrej Pišlar, potem otroci aumeške šole, ki jih vodi gdč. učiteljica Olga, in nato prav mali pod vodstvom Andreja Kogovška; le-te je bilo najbolj prijetno poslušati. Končno so prišli s svojo muziko in petjem »Štirje kova-

Pokojni Leopold Zorko iz Mericourt-a

či«, s čimer se je otvoril 2. del prireditve: ples, ki je moral trajati pozno v drugi dan, saj je bila uradno dana ura do treh.

Rojaki so veseli, da morejo slišati slovensko besedo in petje, se pogovoriti in se uvesti za mizo, da »enega spijejo« in zato če je lepo vreme — zakaj ne bi prišli skupaj ob takih prilikah?

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Najprej seveda vsem bralkam in bralcem prav srečno novo leto! Posebnih novic ni. Bolnikov in zdravnikov imamo dosti, zdravja pa bolj malo.

Moja posebna želja, ki je sam ne morem uresničiti, je pa tale:

Število prav mladih malopridnežev oziroma zločincev, starih komaj 10 do 16 let, je vedno večje. Zmožni so nasilstva, oboroženih napadov in celo umorov. Vsi vidimo, da glede vzgoje nekaj ni v redu.

Le pogledimo, kako je bilo včasih! Vzgoja je bila trikotna. Kaj se to pravi? Starši, šola in Cerkev (duhovnik) so imeli otroka v svoji sredi in se z roko v roki trudili za njegov dober značaj.

Kako je pa danes? Gotovo starši želijo, da bi bil njihov otrok dober, toda nimajo več toliko avtoritete kakor nekdanj. Hči in sin jih ne poslušata več. Kaj pa šola? Učenja je preveč. Gotovo veste, koliko knjig in zvezkov nosijo učenci vsak dan v šolo. Učenja je preveč, vzgoje premalo. In Cerkev? Največji brezverci zelo cenijo in spoštujejo sedanjega papeža kakor tudi našo mater Terezijo, Nobelovo nagrajenko. Papež in ona sta mogočni pričji, da je treba Cerkvi zopet vrniti udeležbo pri vzgoji mladine.

Delajmo vsi, da bo vzgoja postala zopet trikotna! Trudimo se za to vsi v letu 1981! Na delo za dobro vzgojo mladine!

VZHODNA LOTARINGIJA

V začetku novega leta se zopet oglašamo iz Merlebacha in okolice:

V preteklem letu je bolezen podpisanega ovirala za sporočilo v »Naši luči«; kratek program so prinesli francoski časopisi, da so bili verniki obveščeni o svetih mašah v

Merlebachu in okolici. Zahvaliti pa se moram predvsem onim, ki so raznašali »Našo luč« po 12 kolonijah.

Z veseljem smo slišali, da so prišli srečno iz bolnišnice: Andrej Blatnik, Franc Povh, Ljubo Colija in Marija Moltara.

Zelo smo bili veseli, da je zopet vodil cerkveni zbor »Slomšek« naš navdušeni vodja g. Emil Šinkovec! Obogatil je naš zbor s krasnimi novimi pesmimi zlasti za Božič!

Meseca decembra so dale častite sestre v Hospice Ste Elizabeth preslikati svojo kapelo, katera nam je vedno na razpolago.

Društva so v tem času priredila dobro obiskane večerne prireditve.

Žalostni pa smo bili ob smrti 76 let stare Frančiške Klakočer; z veseljem pa smo praznovali *srebrno poroko* Glinšek Antona in Lorscheid Fride iz Freyminga.

Svete maše so bile oznanjene po vseh kolonijah z največjo stalno udeležbo pri Mariji iz Brezij v Habsterdicku, kjer se zbiramo vsak četrtek ob 9.30 uri. Zelo se vsakokrat veselimo obiska č. g. Gajška, enako č. g. Dejaka iz Aumetza in našega pridnega bogoslovca Jožka Kamina, ki je prišel iz Ljubljane v Metz, da konča tu bogoslovne študije. Pomaga nam ob vsaki priliki z lepimi pridigami v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku.

Svete maše v januarju bodo povsod pravočasno oznanjene; ako nam Bog dá lepo vreme, se bomo z veseljem pozdravili po vseh kolonijah. Sv. spoved je vedno pred sveto mašo.

Uradne ure so v Merlebachu ob sobotah od 9. do 12. ure in popoldne od 2. do 4. ure.

V začetku novega leta se moram še vsem prav lepo zahvaliti za vso vašo pomoč v moji bolezni, za krasno petje pri sveti maši, vsem pridnim raznašalcem »Naše luči« in Pratik za to leto. Preteklo leto je bilo zelo veliko naših rojakov na obisku v domovini — tudi tem želimo zdravo, srečno novo leto.

Božji blagoslov naj vaš povsod spremlja — to vam vsem Želi
vaš Stanko Grims
iz Merlebacha.

NICA

Novoletni dan je prelomnica v vsakdanjem življenju. Delamo obracun za preteklo leto in načrt za prihodnje: vsak za sebe, pa tudi razne skupnosti in podjetja zase. Po župnijah navadno ta dan povedo statistiko: kateri so bili važnejši dogodki preteklega leta, kakšna je bila udeležba pri maši, koliko je bilo krstov, porok itd.

Toda številke niso tako važne. Te reči ni le šteti, ampak tehtati. Kako? Napolniti jih z vsebino.

V naši skupnosti se preteklo leto ni nič posebnega odigralo. Po *krstu* sta postala božja otroka Skutnik Olivija in Lacovich Alain. *Poroke* ni bilo nobene, v *večnost* pa se je preselil Babnik Adolf. Ena družina se je vrnila v domovino, toda po enem mesecu bivanja se je vrnila nazaj v Francijo, ko tam ni mogla urediti svojega življenja, kot je pričakovala.

Pred nami je leto božjih skrivnosti s svojim prazničnim krogotokom, celotnim veroukom, pripravo na krst, na poroko pa tudi na smrt! Kako naj vsemu temu damo težo ali vsebino? Z iskanjem globlje molitve!

Vsak dan smo vse bolj mrzlično nemirni, nervozni, ker se nikoli v molitvi ali pogovoru z Bogom ne umirimo. Vsi se zavedamo: vedno manj molimo. Posebno starejši to mladim radi očitajo. Mladi pa se izgovarjajo, da jim stari način ne ustreza. Tako umira družinska molitev.

Rešitev je v tem: naj bo v naših družinah več premišljevalne molitve po Marijinem zgledu! Ne smemo pa kar vnaprej odklanjati vsako molitev z obrazci. Odklanjati je treba le obrazce, ki so za nekoga, npr. za otroke, nerazumljivi. V že naučene molitvene obrazce moramo vložiti novo vsebino. Tako naj rožni venec postane pemišljevalna molitev! Osvojiti si je treba le dva, tri »prije-me«, da se molitev sprostí: npr. v začetku se postaviti v božjo navzočnost, molitvi dati konkretni cilj, vztrajati v dostojni držji in disciplinirati domišljijo.

Sveta Družina je prevzela vse izročene oblike molitve in jim dala novo vsebino. S koliko zbranostjo

Pred katedralo v Mainzu čakamo papeža Janeza Pavla II.

Slovenski zastopniki naših zdomcev pred sv. očetom.

je Jezus z Marijo in Jožefom ponavljal vsak dan jedro izraelske veroizpovedi: »Poslušaj, Izrael, Gospod je naš Bog, Gospod edini! Ljubi Gospoda svojega Boga z vsem srcem in vso dušo in vso močjo! Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu! Zabičuj jih svojim otrokom...!« (5 Mojz 6, 4). Potem so recitirali psalme in ponavljali modrostne izreke sv. pisma.

Tako tudi mi začnimo v novem letu po zgledu sv. Družine! Našemu delu in trpljenju po poglobljeni molitvi dajmo novo vsebino! In božji mir se bo naselil v naše življenje. To dokazujejo zgledi svetnikov, ki so popolnoma mirni šli tudi v mučniško smrt.

Vsem rojakom želimo v novem letu, da jih spremlja božji blagoslov in mir!

prav so se pridno vrteli in jedačo tudi zalili, moram vse pohvaliti, da so ohranili pravo mero. Za prijetno presenečenje je poskrbela domača potica, ki jo je pripravila in podarila gospa Galun.

Izkupiček smo darovali slovenskim sestram na Madagaskarju, del pa namenili za štipendije za revne otroke za Slovensko gimnazijo na Koroškem v Celovcu. Vsem obiskovalcem se lepo zahvalim, ker so prišli, posebej pa vsem sodelavcem, ki so nosili težo dneva.

V dobrem razpoloženju smo se osebno bolje spoznali in vmes mimogrede rešili tudi nekaj vprašanj iz katekizma. Ob ugotovitvi, da človek marsikaj pozabi, se ponuja prilika, da povem, da si to znanje lahko vsako nedeljo obogatimo, če smo pri slovenski maši. Vabljeni ste vsi,

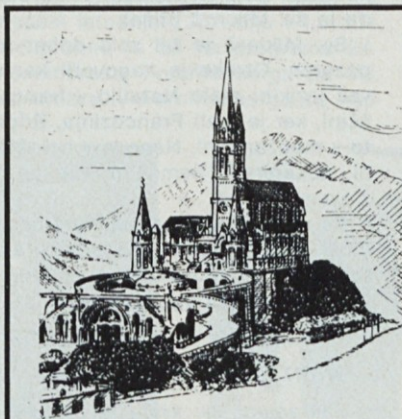
da ohranimo in si poglobimo svoj verski zaklad.

Papežev obisk v Nemčiji je bil tudi za nas posebno doživetje. V Mainzu je bil sv. oče v nedeljo, 16., in ponedeljek, 17. novembra. Čeprav je bilo vreme mrzlo in deževno, se nas je v nedeljo zbralo nad 200.000 ljudi na letališču Finthen. Pot je bila dolga približno 4 km peš. Mnogi so prišli že ob 11. uri in vztrajali do konca. Več kot uro je trajalo, da smo po končani sv. maši prišli do avtobusov, pa moramo reči: Ni nam bilo žal, nasprotno, vsi smo se vračali veseli in zadovoljni. Mladi pred nami so veselo prepevali pesmi o Domiku in druge, ki so

nemčija

HESSEN — FRANKFURT

Novembrski mesec je bil zelo bogat. Najprej smo imeli »Martinovanje«. Tri goske na vabilu so uspešno opravile svoje povabilo. Zbralo se nas je lepo število. Ob dobri glasbi in domači pijači in jedači je bilo res prijetno razpoloženje. Če-

Rojaki!

Vsaj enkrat v življenju v Lurd!

NORDRHEIN-WESTFALEN:

Veliko slovensko ROMANJE V LURD

v povelikonočnem tednu, od 20.—26. 4. 1981. Cena ca. 300 DM; za družine z otroki velik popust! Programi, prijave, informacije — pri Vašem slovenskem duhovniku!

Gabi in Drago bereta slovensko prošnjo.

Na postaji v Mainzu: Srečni in zadovoljni se vračamo domov.

korak naredile lahak. Nobenega godrnjanja in kritiziranja, da je bilo dolgo, ampak samo ugotavljanje, da je bilo lepo.

V ponedeljek je imel sv. oče *sprejem za tuje delavce* na trgu pred katedralo: torej, dan za nas! Škoda, da je bil delavnik, ker mnogi, ki bi radi prišli, niso mogli priti. Tako se nas je zbrala samo majhna skupina.

Ker je bilo predvideno, da vse narodnosti pozdravijo sv. očeta, smo prišli »na vrsto« tudi mi! Pavlovič Gabrijela, Furman Sonja, Srša Zalika in Drago Flajšman so v narodnih nošah, skupaj z župnikom pozdravili papeža. Gabi mu je rekla:

»Sveti oče, v imenu vseh Slovencev vas prisrčno pozdravljamo!« in mu izročila nageljne. Župnika pa je v kratkem razgovoru vprašal, od kod smo, potem pa prikimal, ko sem mu rekel, da smo iz Slovenije. Vsi, ki smo ga pozdravili, smo dobili v spomin lep rožni venec.

Po nemškem nagovoru je papež govoril še v italijanščini, španščini, hrvaščini in na koncu še v slovenščini. Navdušeno smo se mu zahvalili.

V prošnjah za vse potrebe pa je Gabi prebrala slovensko prošnjo: »Da bi vsi Slovenci v tujini ohranili vero, zvestobo in poštenje.« Spremljal jo je Drago.

Čprav nismo vedeli, da bo govoril sv. oče tudi v slovenščini, pa smo prosili za isto, kar nam je v

slovenščini povedal papež. Pozval nas je, naj ohranimo vero in poštenje ter zvestobo. Bog daj, da bi nas to povabilo zbudilo in da bi si vzeli te besede k srcu. Potem bodo tudi naše slovenske maše bolje obiskane. Biti zvest pomeni tudi, srečati se z Bogom pri maši. To je povabilo poglavarja naše katoliške Cerkve. Upajmo, da bo to povabilo otajalo stene, ki preprečujejo, da se ne vidimo večkrat!

Za vse, ki smo bili na tem srečanju v Mainzu, bo ostal ta dan v nepozabnem spominu.

Miklavž nas je tudi letos lepo presenetil. Najprej nam je poslal sv. Petra, ki je otroke hudo krivil in grozil, da Miklavža ne bo, ker »niso dovolj pridni«. S pomočjo Marka in župnika se je dal pregovoriti in omehčati. Otroci so ga s svojo odkritosrčnostjo prepričali, da le ni tako hudo. Zato je popustil in dovolil, da je sv. Miklavž prišel.

Sv. Miklavž je bil zelo dober in pozoren. Otroke je nagovoril kar v več jeziki: malo Natalijo v francoščini, ker je mati Francozinja, Brigito v madžarščini, Nénada v hrvaščini, nekatere v nemščini, vse pa v slovenščini.

Pa recite, če ni naš Miklavž učen mož! Vse je poučil, da se morajo radi imeti in radi hoditi k verouku. Obljubili so in obljuba dela dolg!

WÜRTEMBERG-OBERLAND

Zakrament sv. krsta je prejela v frančiškanski cerkvi v Ulmu med slovensko mašo Nataša Borko, hči Andreja in Frančiške, roj. Pučnik,

stanujočih v Neu-Ulmu, v nedeljo, 7. decembra lani!

Tako smo imeli v letu 1980 na našem področju šest krstov. Na njihove družine kličemo posebno božjev blagoslova.

Rojaki in rojakinje! *Mohorjeve knjige* še čakajo na vas, štiri lepe knjige. Pa tudi Pratik je še nekaj na razpolago. Oboje lahko dobite pri vašem slovenskem duhovniku.

STUTT GART-okolica

Bili smo pri papeževi maši

V nedeljo, 16. novembra, se nas je 44 rojakov iz Stuttgarta odpeljalo z avtobusom v Mainz, da se tam udeležimo slovesne maše papeža Janeza Pavla II. Avtobus, s katerim smo se peljali, je nosil napis: »Slovenci pozdravljamo papeža Janeza Pavla II.«

Ob 4. uri popoldne se je na letališču ameriške vojske zbralo nad 200.000 katoličanov raznih narodnosti, med njimi veliko delavcev, da pozdravijo vrhovnega voditelja naše Cerkve, prisluhnejo njegovim besedam in se udeležijo njegove slovesne svete maše.

Slovenci (— vsi že kar dobro razumemo nemško —) smo bili navdušeni nad papeževo pridigo in ploskanju dvestotisočglave množice so pritrevale tudi naše dlani. Med drugim je papež Janez Pavel II. v svojem nagovoru nakazal tudi

smernice za pravično razmerje in plodno sožitje med delodajalci in delavci, saj drug brez drugega ne morejo obstajati. Prav te njegove misli so poslušalci posebno odobraval.

Med potjo v Mainz smo si ogledali najlepši stolnici nemških cesarjev iz srednjega veka, v Speyerju in v Wormsu.

Stolnica v Speyerju je iz 11. stoletja in v njej je pokopanih več nemških cesarjev. Zgrajena je bila v romanskem slogu.

Worms je znano mesto iz Lutrovega časa. Leta 1521 je v tem mestu izšel »cesarski edikt« (wormški edikt), po katerem je bilo Lutru prepovedano širiti novi nauk in je cesar zahteval, da Lutra ugrabijo in zapró.

Znana letnica Wormsa pa je tudi leto 1122, ko sta nemški cesar Henrik V. in papež Kalist II. sklenila konkordat (wormški konkordat), po katerem ima samo papež pravico imenovati nove škofe. Do takrat si je namreč cesar lastil to pravico. Dolgo trajajoči tozadevni boj je znan pod imenom »investiturni boj«. Z imenovanim konkordatom se je zadeva uredila. — Stolnico v Worm-

Pet otrok v družini, pet muzikantov — tako je pri Kraissovih v Stuttgartu. Oče je Nemeč, imamo pa ga za Slovenca, saj se rad giblje v slovenski družbi in žena Jožica ga je naučila že precej slovensko. Vsi otroci so obiskovali oziroma še obiskujejo Slovensko sobotno šolo v Stuttgartu. Prireditve brez njih ni: pojejo, igrajo, pomagajo.

su imenujejo tudi cesarjevo katedralo in je bila zgrajena v 12. stoletju.

Naša pot v Mainz je bila tako nadvse zanimiva in smo bili vsi zadovoljni.

Družabni večeri

V Heilbronnju imamo slovensko mašo redno na 4. soboto v mesecu. V Forchtenberg lahko pride slovenski duhovnik tudi samo na soboto in to le občasno. Kadar pa pride v teh dveh krajih skupaj, je vedno lepo. Ljudje se počutijo kot ena družina, v kateri ima vsak svoje mesto, odrasli in otroci.

V novembru smo na obeh krajih priredili družabni večer s filmom o našem letošnjem romanju v Lurd; v Heilbronnju je bil na programu 22. novembra, v Forchtenbergu pa 30. novembra. V Forchtenbergu so nas

Kadar je kaj slovesnega v Stuttgartu, tedaj se ugrejejo fotoaparati. Tako je bilo tudi ob zaključku Sobotne šole lani junija. Jaz vidim na sliki osem fotografov. Jih je morda še več?

presenetile naše gospe s toplimi klobasami in to zelo poceni.

Obisk slovenske župnije v Münchnu

Nedelja Kristusa Kralja, 23. novembra, bo ostala naši katoliški skupnosti v lepem spominu. Pevci »Domačega zvona«, člani Mladinskega ansambla in naše »filmsko

V sobotni šoli v Stuttgartu se otroci učijo tudi deklamirati. Prilike za nastope imajo na slovenskih prireditvah dovolj.

Podjavorškovi štirje so dobri pevci. Mati Katica, pristna Gorenjka, je njihova učiteljica. Sama rada poje in želi, da tudi otroci kaj dobijo od nje. Otroci pojejo dvoglasno ob spremljavi kitare. Kar je zapisano na drugem mestu o Kraissovih, to velja tudi za Podjavorškove iz Esslingena: radi pojejo in igrajo, radi obiskujejo naše prireditve, radi pomagajo.

podjetje« so se na ta dan odpeljali na obisk slovenske župnije v Münchnu. Potovanju so se pridružili še znanci in prijatelji, tako, da je bil avtobus polno zaseden (54 ljudi).

Zakaj smo šli v München, je tam pred münchenškimi rojaki povedala članica Mladinskega ansambla, Ladica Oblakova, s temi besedami:

»Dobri sosedje se radi obiskujejo. Slovenski župniji v Münchnu in v Stuttgartu sta si že dolgo sosedji. Zato je prav, da smo po dolgem ča-

su prišli k vam na obisk. In kaj smo prinesli s seboj? Pesem in melodijo naše mladine, pesmi našega moškega zbora 'Domačega zvona', ki ga vodi gospod Damjan Jejčič, naš dolgoletni organist, v filmu pa še košček našega vsakdanjega življenja.«

Prav to pa je bil tudi program v dvorani po skupni sveti maši. Münchenški rojaki so vsem točkam programa močno ploskali, kar nam je bilo v veliko zadoščanje. Zahvalimo pa se jim tudi za postrežbo s klobasami in pljačami in sploh za ves trud, ki so ga imeli z našim obiskom.

Povabili smo jih tudi mi, da nam obisk vrnejo. Objubili so nam in veselimo se že, da bodo tudi oni pokazali, kaj znajo.

H krstom čestitamo: V Stuttgartu Klepec Antonu in Veri h krstu hčerke Tanje in Dravec Francu in Kristini h krstu hčerke Mihaele.

MÜNCHEN

Ko so izrazili *stuttgartski mladi muzikantje in moški zbor* željo, da bi prišli k nam gostovat, smo bili mi, jasno, nad obiskom takoj navdušeni. Preskrbeli smo za ta obisk dvorano in naredili propagando med našimi rojaki.

V dvorani so odigrali mladi muzikantje pod taktirko g. župnika Turka kar lep program slovenskih pa tudi tujih pesmi. Presenetilo nas je lepo število muzikantov, uglašenost in bogat program, pa tudi petje štirih Podjavorškovih otrok. Če bo ansambel pridobil še pri dinamičnosti (spreminjanje hitrosti in glasovne

moči, bo lahko še marsikje uspešno nastopal.

Potem je nastopil moški zbor Domači zvon, ki je že v cerkvi med mašo zapel nekaj pesmi. Prijeten vtis je naredila na poslušalce močna zasedba (18) in glasovna ubranost ter moč, še posebno prijeten vtis solist s svojim lepim glasom. Morda bi si kdaj želeli drugačnega spreminjanja glasovne moči, kar pa je spet stvar osebnega okusa. Korajžno in z vsro gotovostjo so zapeli pet pesmi.

G. župnik Turk nam je pokazal film o Slovencih v Zahodni Nemčiji: mnogo prebliskov iz življenja zdomcev in iz življenja slovenske župnije v Stuttgartu. Marsikaj v filmu je bilo zelo zanimivo, najbolj najbrž izjave zdomcev o njihovem zdomstvu. Morda bi kazalo drugi del filma, to je prikaz življenja slovenske župnije v Stuttgartu, vskladiti v logično celoto, npr. pod vidikom zaporedja cerkvenega leta (advent, miklavževanje, božič, novo leto, pust, post, velika noč, prvo obhajilo, birma...) ali pod kakšnim drugim vidikom. Sicer smo pa vsi občudovali bujnost in raznolikost življenja slovenske župnije v Stuttgartu.

Svoje zadovoljstvo in hvaležnost smo na koncu lepega prosvetnega večera izrazili gostom z iskrenim in navdušenim ploskanjem, pa tudi s prostovoljnimi prispevki za vsaj delno kritje njihovih potnih stroškov.

Münchenski Slovenci na romanju v Einsiedelnu, Švica

Pri ponovitvi nove maše v Münchnu

Miklavževanje je bilo gotovo v tem času ne le najbolj množičen, marveč tudi najbolj pričakovan, najljepše obiskan in najbolj doživet dogodek naše fare.

Že v cerkvi je bilo naših ljudi ravno še enkrat toliko kot običajno. Naš mešani zbor je med mašo zapel dve pesmi, lahko rečemo, da izredno občuteno.

Tudi v dvorani je najprej nastopil naš mešani zbor z adventno pesmijo. Zapel jo je tako lepo, da je bilo splošno mnenje, da nam je postregel s posebnim »cukrčkom«.

Potem so nastopili otroci naše šole: skoraj 60 se jih je nagneto pred zaveso. Oddeklamirali so pesem »Sredi snega in ledenih rož«, zapeli pa dve kitici pesmi »Miklavž zdaj prihaja«. Svojo nalogo so lepo opravili.

Sledil je prizor o pripravi Miklavževega odhoda iz nebes. Levji delež sta pri tem spet nosila, kot vsako leto, sveti Peter in sveti Anton, pomagalo jim je pa šest angelov. Vsi so bili živahni, prepričljivi, prijetni. Tudi otroci so na Antonov poziv zagnano prepričevali svetega Petra, naj vendar pusti svetega Miklavža na zemljo.

Končno je prišel sveti Miklavž: visok, mogočen, družinski, prijeten, kot vedno. Po pozdravu je obdaroval več kot 130 izvoljencev. Za vsakega je imel kakšno vprašanje, dobro besedo, pogumno vzpodbudo. Obdarovanci so se zajetnih in vseh okusov polnih vrečk iz srca razveselili.

Sicer pa *naša fara* diha s polnimi pljuči: nedeljske maše so zlasti v adventu lepo obiskane, obisk šole je bil doslej 85%-en, pevske vaje in vaje za komedijo se vrstijo teden za tednom, prav tako tečaj za narodne vezenine (kako lepe stvari so naše mame in dekleta že zvezale!), tudi ministranti so se sestali k pogovoru.

Krščeni so bili: Ante Raj, sin Jožeta in Marije, roj. Marinič; Aleksander Drenovec, sin Stanislava in Otilije, roj. Bračko; Melanie Ivonne Šoba, hčerka Stanislava in Renate Eugenie, roj. HeiB. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

LINDENHEUVEL — Društvo sv. Barbare je 29. 11. 1980 imelo svoj družinski večer, na katerem se je staro in mlado lepo zabavalo. Ta skupnost se vedno bolj pomlaja.

Prvo soboto lani v decembru sta g. Jožef Mavrič in njegova žena Marija, roj. Janaček, slavila *srebrno poroko*. Po skupni maši sta jubilarita rojake in prijatelje povabila na srebrno svatovanje. Domači mešani zbor jima je pod vodstvom g. Stanke Reberška zapel priložnostno pesem. Jubilarntoma iskreno čestitamo, se zahvaljujemo za gostoljubje in kličemo: Na mnoga leta!

Blagoslov v mladem ognjišču: V družini g. Franca Rojnika in ge. Mieke Braat so z veseljem in hvaležnostjo sprejeli *prvorojenko* Dianu. Čestitamo in voščimo vso srečo pri vzgoji.

Odšla je: Bolezen, ki ne prizanaša, je 17. 11. 1980, iz naše srede izrgala zvesto sodelavko, ljubečo ženo in skrbno mater, go. Antonijo Zotlar, rojeno 1923 v Boštanju. Pogrešala je ne bo samo njena družina, temveč tudi naša skupnost. Vedno smo smeli računati na njeno sodelovanje in na sodelovanje njenega dobrega moža g. Servija Hanssen-a.

Možu in otrokoma izrekamo iskreno krščansko sožalje. Naj dobri Bog bogato poplača to blago ženo!

HEERLERHEIDE — Društvo sv. Barbare je lani v novembru ob sodelovanju SIM organiziralo običajno *martinovanje*. Prosto zabavo so vodili »Štirje kovači« iz Slovenije. Večer je pokazal, da je tradicija močnejša kot neugoden urnik. Dvorana je bila še bolj polna kot druga leta in ljudem se ni prav nič mudilo domov... Tudi Holandci zelo cenijo našo postrežbo in slovensko muziko.

Hvala vsem, ki so sodelovali pri pripravah tega večera. Med gosti je bil tudi g. Stane Kolman, predsednik SIM.

Miklavževanje: Prvo nedeljo v de-

cembru je Društvo sv. Barbare imelo Miklavžev obisk. Čez 50 otrok je bilo obdarovanih. Veselili so se staro in mlado. Upamo, da bodo mladi držali obljube, ki so jih dali Miklavžu.

NIEUW EINDE — Vabimo na »Škrjančkov« dan, ki bo tretjo nedeljo v januarju ob 3. uri popoldne v šoli na Adenauer laan.

Vsem sodelavcem se zahvaljujemo za požrtvovalnost, se priporočamo za naprej in voščimo vso srečo v letu 1981:

»Zvon«, »Sv. Barbara«,
»Folklorna«, »Škrjanček«,
»Slovenska šola« in
slov. duhovnik.

slovinci ob meji

KOROŠKA — Mladinski voditelji so organizirali lani 15. novembra v Št. Lipšu mladinsko mašo za mlade iz Podjune in 23. nov. v Kapli ob Dravi za mlade iz Roža. — Pevci SPD »Kočna« so se udeležili 22. novembra goriške »Cecilijanke«, ki jo vsako leto prireja Zveza slov. katoliške prosvete. — Igralska skupina »Drabosnjak« s Kostanj je v Šmarjeti v Rožu gostovala s Schuster-Drabosnjakovo »Igra od zgubljaniga sina«. — Iz obračuna krške škofije (v Celovcu) je razvidno, da so tudi slovenski kraji bili deležni škofijske podpore. Novo cerkev gradijo v Drobolah ob Baškem jezeru; obnovljeni sta bili cerkvi Marije na Zilji in v

naša luč
reče
bobu
bob

Čačah; na Kostanjah zidajo novo župnišče; popravljena so pa bila župnišča v Podkloštru, na Obirskem, na Brnci, v Podgorju, v Št. Ilju ob Dravi, Sv. Tomažu in Št. Jakobu v Rožu. — Dom v Tinjah je od 3. do 8. novembra 1980 pripravil izobraževalni tečaj za dekleta. Tečaj sta vodila rektor Kopeinig in sestra Lucija. — Ameriški ambasador na Dunaju je povabil zastopnike slovenske koroške manjšine na razgovor o njenih problemih. — Občina Dobrla vas je priredila 15. nov. »Dan starih«. Povabili so tudi pevski zbor Slov. prosvetnega društva »Srce«, ki je odpel več pesmi v zadovoljstvo večine navzočih. — Občinski odborniki Enotne liste, g. Franc Fera iz Globasnice, je daroval božično drevo, ki stoji sedaj na Novem trgu v Celovcu. Ob postavitvi sta pela slovenski in nemški mešani zbor iz Globasnice. — V letu 1980/81 obiskuje dvojezični pouk na ljudskih šolah 1115 učencev, to je 50 več kakor lani. 416 učencev obiskuje pouk slovenščine na glavnih šolah, 536 je pa dijakov na Slovenski gimnaziji v Celovcu. — Župnija Šmarjeta v Rožu je obhajala 550-letnico obstoja. Za to priložnost so obnovili tudi župnijsko cerkev.

GORIŠKA — Večer slovenskega petja v Devinu je priredil dekliski zbor »Devin«, ki je sam najprej zapel nekaj pesmi. Nato je kot gost nastopil »Sogodenjski nonet«. — V Ronkah so 9. novembra 1980 začeli s slovensko mašo, ki je namenjena slovenskim delavcem, ki delajo v tržiških ladjedelnicah. — Prvi teden v novembru je goriški nadškof obiskal župnijo Štandrež, ki je sedaj predmestje Gorice. V nedeljo, 9. novembra 1980, je podelil 58 birmancem zakrament sv. birme. — V nedeljo, 9. nov., so gostovali v Katoliškem domu v Gorici Korošci z ziliško svatbo »Vuascit pr' Zile«. Dvorana je bila nabito polna. — Kmečka banka v Gorici je dobila nove prostore na Verdijevem korzu št. 51. — Slovenski spovednik p. Ciril Blažič, ki je od leta 1969 spovedoval v kapucinski cerkvi v Gorici, je lani 11. novembra umrl. — Goriška Mohorjeva družba je za leto 1981 izdala naslednje knjige: »Koledar 1981«, roman o sv. Jožefu v dveh delih in Stanka Janežiča »Zemljaki«. — Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici je lani 22. in 23. novembra priredila revijo pevskih zborov, tako imenovano »Cecilijanko«. Na odru Katoliškega

doma je nastopilo kar 23 zborov iz Julijske krajine, Korošče in Slovenije. — Na praznik Brezmadežne je pa Združenje cerkvenih pevskih zborov v Gorici pripravilo »Malo Cecilijanko« z nastopom 10 otroških in mladinskih zborov.

TRŽAŠKA — Po odloku tržaškega škofa Bellomija je s 1. nov. 1980 začelo obstajati Slovensko pastoralno središče v Trstu. Središče ima svoj sedež v domu Marijine družbe v ulici Risorta 3. Vodi ga duhovnik Marij Grdol. — Župnija Ricmanje je ob 10-letnici obstoja Baragovega doma priredila Baragovo proslavo. Zahvalno mašo je imel slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. Po maši je bilo odkritje kipa Barage delo kiparja Franceta Goršeta, in nato kulturni spored. — Mladinski farni zbor iz sv. Križa pri Trstu je izdal že tretjo gramofonsko ploščo. Na prvi strani so božične, na drugi pa svetne pesmi. — V Mačkoljah so odprli nov kulturni dom, ki naj bi služil vsem vaščanom za kulturo in zabavo. — Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem je lani 30. nov. priredila v Kulturnem domu v Trstu zborovsko revijo. Nastopilo je 13 zborov, ki so na koncu skupaj zapeli Vrabčev »Kraška gmajna« (330 pevcev).

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Avstralske »Misli« poročajo vsako leto v novembru, koliko rojakov je v teku enega leta pomrlo. Od oktobra 1979 pa do konca septembra 1980 je odšlo v večnost 55 rojakov. Gotovo je pa število še večje. Veliko ljudi je pomrlo v srednji starosti. — V Kewu so 21. septembra 1980, v začetku pomladi, praznovali »Dan ostarelih«. Po maši je bila v dvorani pogostitev. Marsikoga ni bilo, ker imajo nekateri svojci premalo čuta za stare ljudi, sami pa ne morejo priti. V počastitev starih so nastopili mladinska folklorna skupina, »Glasniki«, folklorna skupina odraslih »Planica« in pevski zbor iz Geelonga, šolski otroci pa so jih razveselili s prizori iz »Sneguljčice«. — Isto nedeljo se je vršil »Walkathon«. Zbralo se je nad 50 hodačev, ki so nabrali na 12 km dolgi poti nekaj nad 4350 avstralskih dolarjev. Ves denar je šel v sklad za Dom počitka. — V Syd-

neju je bil 23. nov. 1980 koncert na novih orglah. Pri koncertu je sodeloval tudi cerkveni zbor z izbranimi zborovskimi pesmimi. — 28. septembra 1980 je 35 dečkov in deklic prejelo zakrament potrditve (birme). Obred je bil v slovenski cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu (Sydney). Škofu so dali v spomin plaketo z brezjansko Marijo. — Slovensko društvo »Melbourne« je v svojih prostorih v Elthamu priredilo spominsko razstavo. Obhajali so 25-letnico izhajanja društvenega glasila »Vestnik«. 15 slikarjev je razstavljalo 2 dni 90 svojih del in pet mladih 16 del. Razstavljena so bila tudi ročna dela ter izdelki, ki so jih otroci napravili v Slovenski šoli.

ARGENTINA — V centralni Slovenski hiši v Buenos Airesu so skupaj praznovali narodni praznik 29. oktobra, ko so se Slovenci odcepili od Avstro-Ogrske, in pa 75-letnico ustanovitve Zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano (Škofovi zavodi), prve slovenske gimnazije, ki so jo zatrli nacisti leta 1941 in potem tudi komunistična oblast, ki je poleg tega zasegla tudi Baragovo semenišče v Ljubljani, kamor se je Škofijska gimnazija med okupacijo zatekla. Prireditelj je bila pod geslom »Naš narod — svobodnjakov rod!« — 8. novembra lani so praznovali 10-letnico slovenske radijske ure v Buenos Airesu. Oddajo pripravila »Zedinjena Slovenija«. — Na Slovenski pristavi so 19. oktobra priredili materinsko proslavo z mladinskimi nastopi in pogostitvijo mater. — Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu je izdala »Antologijo slovenskega zdomskega pesništva«. Pripravila sta jo dr. Tine Debeljak in France Papež. — Slovensko gledališče v Buenos Airesu je postavilo na oder Slovenske hiše Calderonov misterij »Veliki oder sveta«. Predstavi sta bili v soboto, 22. in v nedeljo, 23. novembra lani. — Abiturienti slovenskega srednješolskega tečaja so priredili 9. nov. 1980 Prešernov večer. — V Slovenskem domu v San Martinu so 15. novembra uprizorili Finžgarjevo igro »Razvalina življenja«. — Na Slovenski pristavi obhajajo vsako leto »Pristavski dan«. Lani se je vršil 16. nov. s programskimi govori, mladinskimi nastopi in s prosto zabavo. — V »Našem domu« v Carapachay so igrali dramo Slavka Savinška »Grče«.

ZDA — Društvo sv. Vida v Clevelandu je najstarejša slovenska organizacija v tem mestu. 28. septembra

Slovenija da je bolj demokratična kot Francija, ker da je tu več listov. Ko se je mudil francoski ministrski predsednik Barre v Beogradu, so to vest iz občil umaknili, en dan zatem so jo pa še enkrat prinesli.

Volji partije, da samo ona določa svetovni nazor, so morali služiti tudi tisti profesorji *Praxisa*, ki so bili 1975 vrženi z beograjske univerze. 8. decembra 1980 naj bi jim bile dokončno črtane plače. Gonja proti njim je trajala nemalo eno leto. Profesorje so poslušali šele zadnji teden — nekaj dni za tem, ko jim je bila pismo sporočena ukinitve plač. Davek za to, da ostane vse pri starem, so morali plačati tudi tisti razumniki, ki so po Titovi smrti zahtevali splošno pomilostitev političnih zapornikov in malo kasneje spremembo zadevnih kazenskih določil.

Proti vsem tem pobudam sta imela partija in tisk, ki je v njenih rokah, pripravljene le meglene razloge. Od pustolovskega očitka, da se skuša nekdo vmešavati v notranje zadeve samostojne in neodvisne države, prek razloga, da naj bi si tu opozicija ustvarjala osnovo, do smešne trditve, da hočeta malomeščanska, nacionalistična desnica in anarho-liberalistična skrajna levica skleniti politično zvezo.

Iz teh, za Jugoslavijo sramotnih dogodkov, je moč narediti vrsto sklepov. Kdor je upal, da bo v Jugoslaviji kmalu po Titovi smrti prišlo do popuščanja, se je grenko razočaral. Kajpak je bilo to upanje že vnaprej neutemeljeno. Jugoslovanski oblastniki, ki opravljajo svoje službe večinoma le po eno leto (da ja ne bi dobil kdo preveč oblasti in da ja ne bi mogel kdo smeri države oblikovati po svojih zamislih), so tačas sposobni le ene odločitve: pustiti vse tako, kot je bilo. Kolikor so bili jugoslo-

so praznovali njeno 90-letnico. — Odkar je umrl župnik pri Sv. Lovrencu, je bilo mesto vicepostulatorja v ZDA za Slomškovo beatifikacijo prazno. Sedaj je bil imenovan na to mesto p. Atanazij Lovrenčič, frančiškan iz Lemonta, ki je bil rojen pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. — Pevski zbor »Jadran« že 60 let prepreva v Clevelandu. 8. nov. 1980 je priredil v dvorani Slovenskega delavskega doma koncert s skupno večerjo in zabavo. — V Slovenskem narodnem domu na St. Clairju je pevski zbor »Glasbene Matice« lani 18. oktobra imel svoj jubilejni koncert. Društvo deluje z nastopi že 50 let. — Lani so slovesno obhajali 75-letni jubilej cerkve sv. Cirila in Metoda v Lorainu v Ohio. Zahvalno mašo je imel clevelandski škof James Griffin. Z njim je somaševalo več slovenskih duhovnikov, med njimi župnik dr. Pavel Krajnik. — Slovenska župnija sv. Štefana v Chicagu je 28. septembra slovesno sprejela novega župnika, p. Vendelina Špendova OFM. — Farna prosveta v New Yorku pri cerkvi sv. Cirila enkrat na mesec prireja prosvetne ure. 20. septembra so lani imeli v gosteh pevsko skupino »Galebi« z Občin nad Trstom. — Lani od srede oktobra do 27. novembra je gostovala v ZDA Slovenska filharmonija s svojim orkestrom. Spada med naj-

starejše orkestre te vrste v Evropi, saj grejo njene začetki v leto 1701. Vsega skupaj je orkester nastopil v ZDA 35-krat. V Clevelandu je pristostovalo koncertu okrog 1700 ljudi. — V korist Šole sv. Jožefa v Jolietu so starši priredili slovenski večer, ki se je vršil lani 8. novembra. Za zabavo sta igrala orkester iz Jolietu in Arkova skupina iz Chicaga. — Ves čisti dobiček, ki ga je ob 20-letnici svojega gostišča imel lastnik g. Frank Strle, je daroval Slovenskemu domu za ostarele. Dobiček je znašal 2000 dolarjev.

KANADA — Slovensko-kanadski svet je priredil akademijo ob prazniku slovenske svobode (29. oktober). Akademijo so pripravili »Fantje na vasi«, Slovensko gledališče, g. Blaž Potočnik s pevčki in pianist prof. Jože Osana. Akademija je bila v farni dvorani v New Toronto. — Letoviško sezono na Slovenskem letovišču so zaključili 12. oktobra. Prišlo je okrog 300 ljudi, čeprav je bilo slabo vreme. — V Winnipegu imajo 5 skupin za slovenščino in pet za verouk. — 2. novembra lani je poteklo 20 let, kar so zasadili prve lopate za cerkev Marije Brezmadežne v New Toronto. V župnijsko Slovensko šolo v tej župniji se je vpisalo 215 otrok.

sveta dediščina očetnih izročil

kam v modernem času, ki pravi o raznem blagu: »po uporabi vrzi proč!«, z izročilom?

Brez izročila si ni mogoče zamišljati niti golega obstanka, kaj šele kulturo človeških skupnosti. Cankar 1911: »Šele (splošna kulturna) zgodovina (slovenskega naroda bi nam) razkrila vse bogastvo, ki ga imamo; povedala bi nam, da nikakor nismo taki siromaki, kakor tarnajo mnogi malodušneži in strahopetci; vcepila bi nam ljubezen do te naše slovenske kulture, ki jo vse pre malo ljubimo, prav zato, ker jo pre malo poznamo; in dala bi nam ponos, ki nam je dandanašnji po mojih mislih bolj potreben kakor slovensko vseučilišče.«

IZROČILO LJUDSTVA

Edinstvena podoba izrazite slovenske življenjske zavesti živi v izročilu naše ljudske pesmi — tako v besedilu kot v napevih, v pregovorih, molitvah in legendah, v posvetih in pravljicah, v starih resničnih in izmišljenih zgodbah, naj bo veselih ali žalostnih, v odmrlih obredih in navadah, v nekdanjih oblačilih in hrani, stavbah in spomenikih itd. in prav gotovo še v prenekateri obliki našega sedanjega duhovnega in tvarnega delovanja.

● Ni dvoma, da kaže med izročili omenjenih »virov«, ki je v njih izraženo tudi nekakšno naše ljudsko bogoslovje, najprej omeniti nagnjenost k DUHOVNOSTI. Župančič govori s tem v zvezi o skrivnostnem spremenjenju snovnosti v misel, ki da je slovenskemu človeku tako po duši, tako domače, vsakdanje in praznično hkrati, kakor zvonovi, oltarji, monštrance in sveti obredi.

Za slovensko ljudsko dušo pa tudi za slovenskega umetnika in misleca je značilno duhovno doživljanje sveta, teženje po neskončnem in neomejenem, njihove temeljne stiske so nadčutnega značaja. V našem ljudstvu živi prepričanje, da

(dalje na strani 34)

dragi bralci!

Dogodki zadnjih mesecev na Poljskem so izredno zanimivi. Pod več vidiki. Ne nazadnje pod tem, kako je tamkajšnji socializem obračunal z nekaj najvišjimi funkcionarji.

Le nekaj stavkov o tem dogodku iz nemškega časopisa *Süddeutsche Zeitung* (München, 4. dec. 80):

Zahteva, da ostane komunizem na oblasti, je neizprosna: kogar so še včeraj slavili kot daljnovidnega voditelja, je lahko danes kot škodljivec, ki vodi v zmoto, odstreljen. Obratno pa ima zli duh od včeraj upanje, da postane nova svetla postava. Giereka so sedaj oropali vseh služb — skoraj isti ljudje, ki so mu pomagali, da je postavil kažipote nápak. Zvezda Mocvara pa vzhaja, ne nazadnje zategadelj, ker je mož očitno všeč Moskvi; mož, ki je bi kot notranji minister v Gomulkovi dobi svetovnonazorski hujškač.

Poljsko ljudstvo je vseh laži, s katerimi so mu 35 let dolgo stregli, sito. Končno so laži vodstva sprožile to, kar se na Poljskem dogaja. Predvsem občutljivo odgovarjajo Poljaki na ukane, ki so jih komunisti občasno — v neke vrste obrambi v sili — uporabljali do zadnjih dni. Stavka je grozila zato, ker je dokument, ki so ga objavili, gostobesedni dokaz o namerem varanju državnega aparata in prepojen s tistim duhom, ki so ga Poljaki tako do dna siti.

Lep pozdrav!

Uredniki

vanski razumniki res prepričani o uspehu svoje pobude, so se krepko ušteli in dokazali določno politično naivnost. Če pa so hoteli le opozoriti jugoslovanski sistem na prihodnje možnosti, potem jim je to seveda uspelo. Partija se boji že poskusa, dopustiti odprto razpravo znotraj so-razmerno ozkega kroga razumnikov.

To pomanjkanje sproščenosti je zadnje tedne posebno očitno. Jugoslavija je razdeljena na republike in pokrajine, katerih vsaka se poteguje za različne koristi. Tu ustvariti neko skupno »opozicijo«, je verjetno težje kot v bolj enotno zgrajeni državi. A tudi delavstvo po državi je razdrobljeno — ne le po republikah in posameznih tovarnah, marveč tudi po tem, da je uslužbenstvo slehernega podjetja še enkrat razbito v mnogo skoraj samostojnih temeljnih organizacij z lastnimi delavskimi sveti. Ob tej razdrobljenosti ustvariti opozicijo po podjetjih, nad podjetji ali celó po vsej državi, je težje kot kjer koli drugje. Stvaritelji sedaj veljavne samoupravne zakonodaje so s tem gotovo računali. Kako malo gotove se pa počutijo, kako zelo se kljub razdrobljenosti svojih podložnikov opozicije boje, kaže razvoj zadnjih tednov.

Končno je treba iz vsega tega posneti še neki drug, nikakor nevažen nauk. Eden od pobudnikov *Javnosti*, srbski pisatelj Dobrica Čošić, velja za »nacionalista«. Gotovo ne namerava Čošić ustanoviti nobene neodvisne srbske države. Hoče pa, da ga ne ovirajo, ko o srbskem ljudstvu, o njegovi preteklosti in prihodnosti premišlja in se o tem z drugimi, na primer s Hrvati, pogovarja. Zavrnitev *Javnosti* daje odgovor tudi na vprašanje, ali smejo jugoslovanski narodi o svojih vprašanih mirno razpravljati. Odgovor partije se glasi, da ne. Molčati o razvoju socializma, molčati o vprašanih narodnjakov — s tem bo jugoslovansko prihodnost le težko obvladati.

Süddeutsche Zeitung, München, 3. dec. 80/4.

Bine Rogelj: Osnutek besedila za novo državno himno

Zelo verjetno bo prihodnje leto papež Janez Pavel II. obiskal tudi Jugoslavijo. Zdi se, da je jugoslovanska škofovska konferenca že naredila za to potrebne korake.

Šele pred devetimi meseci imenovani ljubljanski nadškof in metropolit slovenske Cerkve Šuštar je pred tujimi časnikarji v kapiteljski dvorani ne le omenjal možnost te papeževe poti, marveč je pri tej priložnosti tudi ponovil nekaj bistvenih zahtev Cerkve.

Odnosi med državo in Cerkvijo v Jugoslaviji in posebej v Sloveniji so se sicer od protokola 1966 dobro razvijali, dokaz za to je tudi ta sprejem časnikarjev, ki je bil pripravljen v sodelovanju med Cerkvijo in državno informacijsko službo. Zato je pa toliko bolj važno, da pridejo tudi nerešena vprašanja na dan. Cerkev jih noče skrivati in jih hoče obravnavati v odkritem, enakopravnem pogovoru.

Predvsem naj bi, tako nadškof Šuštar, starši, ki hočejo svoje otroke vzgajati v krščanski veri, imeli za to v okviru šole ali drugih vzgojnih ustanov polne možnosti.

Drugič naj bi verni kristjani v javnem življenju uživali polno enakopravnost, posebno kar zadeva izvrševanje poklica in kvalifikacije za razne funkcije.

Verniki naj bi ne bili v javnem življenju izpostavljeni nobenemu pritisku, naj ima ta kakršno koli obliko.

Cerkev naj bi dobila možnost celostnega obveščanja, morala bi imeti možnost javnega spoprijemanja z izkrivljenimi sporočili o bistvu in dejavnosti Cerkve in morala bi vztrajati pri nepristranosti do Cerkve.

Gradbena dovoljenja in druga vprašanja v zvezi s cerkvenimi stavbami in bogočastnimi prostori naj bi se reševala brez trenj.

V okviru skrbi za ljudi, tako nadškof Šuštar, obstajajo skupne vrednote in področja delovanja, kjer bi Cerkev in država lahko enakopravno sodelovali. Država stori veliko za socialno zagotovljenost, Cerkev bi pa pozdravila več možnosti za karitativno delovanje.

Nadaljnja težava je, da morajo tisti, ki so dokončali katoliško gimnazijo, kjer ta pač je, delati posebne izpite, če bi radi študirali kaj drugega kot bogoslovje.

V odnosih med državo in Cerkvijo, je menil nadškof Šuštar, je pogosto tako, da »zgoraj«, to je, pri stikih na višji ravni, sije le sonce, medtem ko je »spodaj«, v vsakdanjem življenju, še marsikaj zamegleno.

Nadškof je priznal, da število bogoslovcev upada tudi v Sloveniji in utesne pomanjkanje duhovnikov postati kmalu očitno. Pred desetimi leti je bilo v Ljubljani 132 bogoslovcev, sedaj jih je le 42.

Nadškof Šuštar je naredil s svojim gotovim in spretnim nastopom vtis, da si je, tako znotraj svoje Cerkve, kot nasproti državi, pridobil v kratkem času velik ugled.

Na veliko žalost državnih mest so imenovali v Mariboru za novega škofa Franca Krambergerja, ki soglaša s smerjo Šuštarja in Vatikana. Pomožnemu škofu Grmiču oponašajo, da se je čez mero in predvsem brez slehernega poskusa ločitve med bogoslovnim mnenjem in škofovske dejavnostjo postavil za sodelovanje z režimom in sicer pod pogoji le-tega. Ker je skušal v tem smislu vplivati tudi na duhovnike, je to vodilo do neprijetnih odnosov. Državni funkcionarji, predvsem predsednik ljudske fronte Ribičič, ki je še iz preteklosti obremenjen, so se o zamjenjavi v Mariboru zasebno neugodno izrazili. Ribičič naj bi tudi izjavil, da Cerkev v Jugoslaviji dostopa do televizije in radia ne bo dobila.

Še vedno prisotna obremenitev iz nesrečnega vojnega časa je prišla do izraza pri odgovoru na vprašanje, zakaj je na spomeniku, postavljenem prav pred nadškofijsko palačo, zapis o protiljudski vlogi tedanjega ljubljanskega škofa Rožmana. Pomožni škof Lenič, takratni tajnik škofa

naša luč

se drži Kristusovega stavka:
resnica vas bo osvobodila

Ne delajte se norca iz mene!

(nadaljevanje iz štev. 10, str. 35)

Jaz, tovariši, bi prodala vse te mercedese na tujem trgu, pa poslala te naše politične kucleje in vrhove na navadna dvokolesa (bicikle), pa jih poslala na ljubljanske ceste. Tako, za vzgled. In za tiste devize, tovariši, bi uvozila surovine za pralne praške, da bi delavci v Zlatorogu s polno paro pognali stroje.

Pa prodala bi . . .

Nima smisla takole nakladati. Kdo bo pa mene kaj vprašal? Vzela bom aspirin, še vedno umazana hodila po svetu, toda živcirala se pa zaradi svetle bodočnosti ne bom vse do takrat, dokler naši oprani, zlikani in dobro rejeni politiki ne bodo začeli prodajati svojih luksuznih državnih avtomobilčkov. Takrat, ko se bodo skuštrani podili na biciklih, trošili »švic« namesto nafte, takrat pa bo mogoče z našim gospodarstvom res že kaj narobe.

Pa vi tudi tako delajte! Zapravljajte, pa na ves glas tulite zraven: »Delavec, varčuj, delavec, zategni pas, varčevati je potrebno z nafto in naftnimi derivati, varčujte, varčuj, ne troši toliko, omejite splošno porabo, racionalno trošite energijo, omejite skupno porabo, omejiti je potrebno proračun, osebne dohodek je potrebno obdržati v dogovorjenih mejah, rast cen je potrebno nadzorovati, varčuj, varčuj . . .«

In boste na pravi liniji.

Rožmana in zaradi tega kasneje več let v zaporu, je navzočim časnikarjem z vso odkritostjo pojasnil, da izraža ta spomenik neresnico. Šlo je za žene politično preganjanih, ki so takrat demonstrirale pred glavnim stanom italijanskih zasedbenih čet, pa jih je policija potisnila v smeri proti nadškofijski palači. Zatem so hotele prositi škofa, da bi se zavzel za njihove može in sinove. Lenič jih je peljal osebno k Rožmanu. Ta jih je prijateljsko in razumevajoče sprejel.

Škof Rožman, ki ga predstavljajo komunisti kot sovražnika ljudstva, je bil dober človek in dober domoljub, a moral je delovati v izredno težkih razmerah. Nasproti komunizmu je moral zastopati držo, ki jo je naročal Vatikan.

Cerkev in Lenič sta vedno znova zahtevala, da naj sramotilni spomenik odstranijo in tudi sicer vlogo Cerkve v vojnem času nepristransko predstavijo. Glede spomenika je bilo že tudi nekaj medlih obljub, žal pa še ni njih izpolnitve.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 9. dec. 80/5.

(nadaljevanje s str. 31)

Bog vodi naša pota in da zato naše življenje ni brez smisla in cilja. V njegovo dušo je globoko zarezana ločnica med dobrim in zlim, med lažjo in resnico, med krivico in pravico. Trpljenje mu je plodno in smrt odrešujoča.

Morda je prav zaradi takšnega onstranskega gledanja slovenski življenjski nazor tako čvrst in pogumen. Cankar: »Slovenski narod, siromak med siromaki! Tvoja zgodovina je zgodovina tisočletnega trpljenja. Tvoj spomin pa bo živel na vekomaj, zakaj eno te razlikuje od vseh drugih narodov na svetu: prepeval si v bridkosti.« Svoj z žejo po pravici in svobodi združen pogum je izkazoval tudi v puntih in vojaških bojih, ki pa je bil vedno združen z grozo nad nasilnim prelivanjem krvi.

Kupujte, berite in širite »NAŠO LUČ«!

Slovenski jezikovni babilon

Slovenci smo v bistvu redkobeseden ali vsaj težkobeseden narod. Vsekakor je čista resnica, da se velika večina naših ljudi izraža z muko, da nima na zalogi utečenih stavkov, ki bi vreli iz ust ob najmanjši priložnosti. Za smislom se lovimo, za čisti izraz trpimo, a svojo najglobljo resnico vlečemo z besedami na dan, kot bi jo vlekli z grabeži.

Bili smo pač narod podložnikov in hlapcev, ki že zaradi svojega družbenega stanja nikdar ni »prišel do besede«. Naše družbeno življenje se ni odvijalo ne na dvorih, ne v skupščinah, ne v klubih, ne v salonih, ampak kvečjemu v gostilnah, kjer pa je beseda stekla šele potem, ko se je jezik dodobra namočil v pijači.

Dediščina govorcev iz časa vojne se je preselila v sodobno

politično življenje, predvsem pa v nove samoupravne odnose in ustanove. S podružbljanjem politike je pogovorni politični jezik prešel iz ust peščice poklicnih politikov in strokovnjakov med množico, v delegacije, v delavske svete in skupščine. Nastal je pravi pravcati jezikovni Babilon. Takih skrpucal, nesmislov, takih okorelih in papirnatih izrazov, takih prešuštnih besednih zvez, besednih posilstev in frfotanj še ni slišalo slovensko uho, odkar zveni slovenska beseda pod Triglavom.

V naših osnovnih šolah je pouk materinščine kljub izjemni ljubezni, ki ga vanj vlaga učno osebje, v resnici na zelo trhljih nogah. Šolska berila in predvsem časopiski (Ciciban, Pionir itd.), ki naj bi bili osnova pouka, so zdrsano in kaj malo kleno branje. Namesto da bi strani šolskih beril polnile besede naših klasikov, se srečujemo s pisici sumljive vrednosti, ki so prišli iz nikomur znanih razlogov pred oči naših najmlajših. Jezikovna pravila (slovnica), ki naj bi bila

stalno okostje slovenščine, so postala španska vas. Malokdo, ki pride iz osnovne šole, zna pravilno pisati ali pozna vsaj srčiko slovenske omike. In kakšna je mladinska literatura, s katero se tako radi hvalimo! Prevodi najbolj znanih prevajalcev so polni jezikovnih spodrseljajev, čeprav je razumljivo, da bi morale biti prav knjige za otroke primer jezikovne popolnosti.

Zato gredo pota slovenščine pri naših ljudeh v smeri, ki nikakor niso izraz ponosne samozavesti. Največ ljudi se prepusti sodobni jezikovni razpuščenosti (lumpenproletarskemu jeziku), kjer ne veljajo nikakršna lepotna merila in nikakršne čustvene ali miselne terjatve. Jezik postaja banalen, surov, razpuščen, neoseben. Zanimivo je, da ga slišimo celo v gledališčih in da so ga polne knjige sodobne slovenske literature, kar mu odpira pot v »višje« družbene plasti (na primer med puhloglavo razpoložene izobrazence).

Druga smer je družbenopolitični jezik, ki ga kljub vsem na-

● Posebno visoko mesto zasluži izročilo o naši SVOBODOLJUBNO-
STI in posebno še o naši demokra-
tični ter politični in predvsem na-
rodnostni strpnosti, saj nam —
kljub mnogim napakam, ki jih ima-
mo — ne morejo očitati šovinizma,
narobe, narodnostna strpnost se
nam nemalokdaj, žal, spridi v samo-
poniževanje, hlapčevstvo in obču-
dovanje tujstva.

● V slovenski duši je bilo zmeraj v
ospredju SPOŠTOVANJE ČLOVEKA,
njegovega življenja in njegovih prav-
ic. Če je bilo v preteklosti zmeraj
navzoče spoštovanje (nikoli maliko-
vanje) »imenitnejših, to še zdaleč
ne pomeni, da ni bila prej in moč-
nejše navzoča zavest o enakosti
vseh ljudi ter hkrati spoznanje, da
se človekova vrednost ne meri po
premoženju in položaju, ampak po

tistem, kar je človek sam na sebi«
(Linhart).

Že tu velja omeniti posebno
spoštovanje starejših in otrok. Vsak
človek — reven ali bogat — bo mo-
ral dajati obračun. Berač ni šel la-
čen iz še tako revne hiše. Kdor ni-
ma, mu daj, kdor je v nesreči, mu
priskoči na pomoč! Popotnik je bil
dobrodošel, gostoljubje naravni za-
kon.

● Lepa je bila NOTRANJA ČI-
STOST, skromnost, nerazvajenost in
zagotovo čezmerna naivnost in
zaupljivost našega ljudstva-otroka,
tako oddaljena od nadutosti, go-
spodovalnosti, preračunljivosti,
požrtosti, napadalnosti in nasilno-
sti nekaterih narodov.

● Ko zdaj iz potrošništva gledamo
nazaj v njegovo preteklost, spozna-

vamo, da je bil kljub revščini ZADO-
VOLJNEJŠI. Imel je namreč dovolj
dobrin, ki jih danes pogrešamo: za-
nesljivo, toplo sosedstvo, stik z
mrto in živo naravo (posebno z ži-
vino) in z njo usklajen ritem dela,
zdravo hrano, čist zrak, pošteno
krčmo, pešačenje, snažno, neo-
skrunjeno okolje, milo ljudsko pe-
sem in rajanje pa tudi prosveto
(igre in zabava), praznike, nedeljski
počitek, knjigo, cerkev, Boga, tiho-
to, samoto in mir. Poznal je veliko
zvestobo: zemlji in Stvarniku.

(bo še)

Na kateri slovenski tečaj?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (priznanja veljavnosti) spričeval o končani tuji osnovni šoli se upošteva predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini.

Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana, jul./avg. 80/10.

OPOMBA: Ker torej obiskovanje slovenskega dopolnilnega pouka v tujini, ki ga organizirajo konzulati, ni pogoj za nadaljevanje šolanja doma, bodo verni starši dobro premislili, komu bodo zaupali vzgojo svojih otrok: dopolnilnim tečajem, ki otrokom vsiljujejo ateizem in materializem, ali pa župnijskim tečajem, ki bodo otrokom poleg slovenske vzgoje nudili tudi pravo usmerjenost v življenje in vzgojo vesti.

porom še zmeraj nismo očistili vsestranske navlake in ga najbrž še dolgo ne bomo. Glavna napaka tega jezika so tujke. Tisti, ki v svoj govor natlači na cente tujk, verjetno ni zadovoljen z lastnim jezikom, in se pač hlapčevsko uklanja tujemu izrazoslovju. Zato so tiste tujke, ki imamo zanje domače besede, izraz samoponiževanja ali pa umske slabokrvnosti. Včasih pa gre za izraz posebne vrste petelinjenja, kar je seveda miselna maškerada brez slehernega smisla in haska. Ker pa je govorica današnje družbene zavesti zvezana z burnim družbenim razvojem, s tehnološko revolucijo in razvijanjem posebnih ved in strok, je treba oblikovati nove pojme in besedne zveze. Pomankanje vsesplošne, zlasti pa jezikovne kulture je krivo, da nova govorica pogosto zveni tuje in je včasih do slaboumnosti nerazumljiva.

Na vse smeri našega pogovornega jezika pa vpliva tudi srbohrvaščina. O njenem vplivu redko govorimo, ker se bojimo,

da bi nas kdo obsodil šovinizma ali pa spodkopavanja bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov. Pri nas se iz leta v leto bolj pogosto dogaja, da nam marsikje ponujajo srbohrvaščino kot vsesplošni jezik na Slovenskem. Vzemimo za primer množico natakarejev, ki se ne potrudijo naučiti se nekaj najpreprostejših slovenskih stavkov (a se guliijo nemško noč in dan, ko grejo na delo v Nemčijo). Na Slovenskem pa terjajo, da iz prijaznosti, uslužnosti, razumevanja, ljubezni ali kaj se ve česa zamenjamo kratkomalo jezik svoje republike. Ti ostanki nekdanje gospodovane pameti in unitarizma se ugodno vežejo z našim neizkorenljivim hlapčevstvom, zato seveda srbohrvaščina čedalje bolj prepreza tudi naš pogovorni jezik. Morali pa bi prepričati vse, ki prihajajo k nam živeti, da je njihova sveta dolžnost seznaniti se vsaj za silo z jezikom Trubarja, Prešerna in Cankarja...

Jože Javoršek v NEDELJSKEM DNEVNIKU, Ljubljana, 21. sep. 80)

mali oglasi

36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **PREVAJALSKA PISARNA** v Münchnu uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; kot tudi pouk nemškega in slovenskega jezika: Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, Pfeilschifterstraße 21, 8000 München 50; telefon (089) 14 13 702.

● **VDOVEC**, Slovenec, 56 let star, ki bi bil ljubeč in zvest mož, želi spoznati zaradi poznejše ženitve vdovo ali samsko dekle, katoličanko, pošteno, rahločutnega srca, najrajši na deželi, s posestvom ali vsaj s svojo hišo. Rad bi namreč preživel ostala leta v Evropi, in sicer na Koroškem ali kje drugje v Avstriji ali pa na Bavarskem. Je velik ljubitelj lepe narave. Njegov naslov posreduje uprava »Naše luči«, če ji pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (št. 1)

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu **BLED**, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. **HORZEN**, Möbeltransporte, Herderstraße

● **STEREO-AVTORADIO** s kaseto samo DM 80.—; otroške **JEANS-HLAČE** že od DM 5.— naprej! Za ostale predmete zahtevajte naš prospekt oziroma cenik! — **JODE KG**, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

● **ENONADSTROPNA HIŠA** s 1000 kvadratnih metrov vrta, v bližini Kranja, je ugodno naprodaj. Hiša še ni popolnoma dograjena. — Podrobnejša pojasnila nudi v Jugoslaviji: Ožbalt Zaplotnik, Visoko 42, YU-64208 Šenčur pri Kranju, Jugoslavija; ali pa v Nemčiji: Martin Koritnik, A. Gerauer Weg 25, D-6094 Bischofsheim, BRD. (Telefon 0 61 44/1816)

● Hišo z vrtom 2800 kvadratnih metrov, sončna lega, v Krškem ob Savi, Lapajnetova 4, ugodno prodam. Dovoz je asfaltiran, v hišo je napeljana voda, elektrika in telefon. Primerna je za kakšno obrt ali za gostinski obrat. Za natančnejša pojasnila pišite na: Breda Ribič, Cerknjiška 11, YU-61000 Ljubljana, Jugoslavija. (Telefon št. 061-26 23 05)

● **STANOVANJSKO HIŠO**, zgrajeno v Ptujtu blizu novega mostu, ugodno prodam. Hiša z ozadjem nudi tudi možnost za kakšno obrtniško dejavnost. — Podrobne podatke lahko dobite v Zahodni Nemčiji po telefonu, št. 0 68 81—76 32.

preberite !

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenec, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo »Naše luči« do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost in drugi valuta). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Priporočamo vam

● **Ljubo Sirc: NESMISEL IN SMISEL.** (190 strani, broš. 70.— šil.)

To knjigo priporočamo iz ljubezni do mnogih naših bratov in sestric, ki so v vojnem in poveljnem stalinizmu doma pretrpeli nečloveške muke in mnogi izmed njih tudi umirali za svoje slovensko demokratsko in krščansko prepričanje.

Pisatelj, sam medvojni partizan in poveljni jetnik stalinističnih ječ, sedaj pa profesor za ekonomijo v Glasgowu na Škotskem, popisuje strahote poveljnih ječ v Sloveniji. V uvodu pravi:

»Tak naslov sem izbral ker kaže, kakšen nesmisel je bil, da si je nekak ljudje domišljalo, da le oni prav vedo, kako naj družba in gospodarstvo delujeta, in so se zato odločili preganjati vse, ki jim niso vedno pritrjevali, in jih proglašali za kriminalce. Še več, domišljali so si, da smejo uničevati celotne ljudi, ki niso sploh nikomur ničesar storili...«

Važno je to, da si mora naš narod začeti pisati sodbo sam, kot so partizanom obljubljali med vojno, in da mu jo nehajno pisati razni »učitelji«, ki si domišljajo, da imajo monopol na nekakšno »znanost«. Da ni nihče vseveden in da moramo o vsem svobodno razpravljati in ukrepati, pa je smisel skušenj preteklih petindvajsetih let.«

Dva gledata pogreb.
Prvi vpraša drugega: »Ali morda veste, kdo je umrl?«
»Ne vem, a mislim, da tisti v prvem vozu.«

o

»Ali veš, kaj v resnici mislim o tebi? To, da si čisto navaden idiot.«
»Tako? Ali sem idiot zato, ker sem tvoj prijatelj, ali pa sem zato tvoj prijatelj, ker sem idiot?«

o

Mož ženi: »Nehaj že govoriti ,moji otroci', ,moja hiša', ,moje pohištvo', kakor da ni vse tudi moje! ... Kaj pa sedaj spet iščeš?«
Žena: »Najine nogavice.«

o

»Mama, Floki je zgrizel čevljičke moji punčki.«
»Za to ga bom pa kaznovala.«
»Sem ga že jaz: iz njegove skledice sem mu vse mleko popila.«

o

Med dvema prijateljema.
»Meni ni še nobena ženska zmešala pameti.«
»Res? Kdo pa potem?«

o

Na sodišču.
»Torej je tega, da ste streljali na soseda, kriv alkohol?«
»Ne, alkohol je kriv le, da ga nisem zadel.«

o

»Moja najstarejša hčerka je tako muhasta, da se preoblači petkrat na dan.«
»Moja pa hoče biti desetkrat na dan preoblečena, če ne je jok.«
»Koliko je pa stara?«
»Pet mesecev.«

o

»Kaj bi rada za svoj god: kožuh ali pot na Škotsko?«
»Kar na Škotsko pojdiva, tam so kožuhi cenejši!«

o

Na sodišču pri ločitveni razpravi.
Sodnik: »Ja, kaj dobrega je pa vaš mož le imel?«
»Denar, pa sva ga že porabila.«

o

Babica vnučku: »Če jaz zazeham, si dam roko pred usta.«
»Meni pa ni treba, imam še vse zobe.«

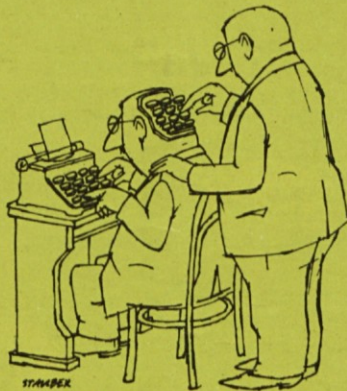
o

če se držite preresno, ste smešni

»Ti že ne boš odločal, smrkavec, kam bomo šli pustovat! Tu sem jaz gospodar! Šli bomo, kamor bo odločila mama.«

smeh iz YU

Kdor visoko leta, ne vidi nizkih osebnih dohodkov.
PAZNI LJUDJE SO SEBE POLNI.

»Moja žena mi vedno pravi ,bedak'. Kaj pa pravi tvoja?«
»Nič, saj te ne pozna.«

o

»Pomislite, mož mi je že tri dni po poroki umrl.«
»Revež, vsaj ni dolgo trpel.«

o

»O tem in tem ministru pravijo, da je bil čudežni otrok. Kaj to pomeni?«
»To, da je že takrat vedel toliko kot danes.«

o

»Še pred enim tednom sem bila zaljubljena v Jaka, sedaj ga pa niti videti ne morem.«
»Ja, vsi moški so taki: prej ali slej jo pobrišejo.«

o

Mlad študent prirodopisa vpraša fantka, če je že kdaj gledal uš pod drobnogledom.
»Ne še, doma nimamo drobnogleda.«

o

Star mož, prijatelj glasbe, narekuje na smrtni postelji odvetniku oporo. Naroča mu, naj mu na pogrebu igra slaven orkester.
»Dobro,« pravi odvetnik, »kaj bi pa radi poslušali?«

o

»V soboto se boš poročil? Zakaj pa ne počakaš do ponedeljka?«
»Čemu?«
»Da si ne boš nedelje pokvaril.«

o

»Moja žena naredi vedno tisto, kar hoče.«
»In ti?«
»Tudi.«
»Kaj tudi?«
»Tudi naredim, kar ona hoče.«

o

Jezna prebudi žena spečega moža: »Zapri že usta! Boš delal veliko manj ropota.«
»Ti tudi.«

o

»Prvo, česar sem svojo ženo navadil, sta bila red in točnost. Pri nas je na primer večerja točno ob sedmih, niti minuto kasneje.«
»In če kdaj ti nisi točen?«
»No, potem ne dobim ničesar.«

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22 9 59).

P. Stanko Rijavec CMF, 1080 Wien, Bennog. 21. (Tel. 0222 - 43 98 554).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1/253-64-43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93/56 66 01).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kölpinghaus. (Tel. 030

- 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstraße 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden.

(Tel. 011/76 22 01) Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 41138 Göteborg. (Tel. 031 - 49 53 68).

Jože Bratkovič, Gamla Nissastigen 65, 31300 Oskarström.

ŠVIČA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01/301 31 32; zasebno: 01/301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn.

(Tel. 065 - 22 71 33).

30

